

# SLUŽBENE NOVINE OPĆINE MOŠĆENIČKA DRAGA

Mošćenička Draga,  
22. prosinca 2017.

Broj: 11/2017

Godina: 2017.



**IZDAVAČ: OPĆINA MOŠĆENIČKA DRAGA**

**UREDNIŠTVO: TRG SLOBODE 7-51417 MOŠĆENIČKA DRAGA, TEL: 051/737-621**

**ODGOVORNI UREDNIK: RIKARDO STARAJ**

**IZLAZI: PO POTREBI**

**WEB: [www.moscenicka-draga.hr](http://www.moscenicka-draga.hr)**

**SADRŽAJ:****OPĆINA MOŠĆENIČKA DRAGA****II. Općinsko vijeće**

55. Odluka o zakupu i kupoprodaji poslovnog prostora.....	3
56. Odluka o provođenju postupka stavljanja izvan snage Detaljnog plana uređenja „Presika-Brseč“, Detaljnog plana uređenja „Presika 1- Brseč“ i Detaljnog plana „Žuntarovo – Brseč“.....	16
57. Izvješće o stanju u prostoru Općine Mošćenička Draga za razdoblje od 2013. do 2016. godine.....	21
58. III. Izmjene i dopune Proračuna Općine Mošćenička Draga za 2017. godinu.....	82
59. III. Izmjene Programa javnih potreba u kulturi u Općini Mošćenička Draga za 2017. godinu..	140
60. III. Izmjene Programa gradnje objekata i uređaja komunalne infrastrukture na području Općine Mošćenička Draga za 2017. godinu.....	141
61. III. Izmjene Plana gradnje komunalnih vodnih građevina za 2017. godinu.....	143
62. Proračun Općine Mošćenička Draga za 2018. godinu i projekcije za 2019. i 2020. godinu.....	144
63. Odluka o izvršavanju Proračuna Općine Mošćenička Draga za 2018. godinu.....	188
64. Program javnih potreba u predškolskom i školskom odgoju i obrazovanju u Općini Mošćenička Draga za 2018. godinu.....	193
65. Program javnih potreba u kulturi u Općini Mošćenička Draga za 2018. godinu.....	194
66. Program javnih potreba u sportu u Općini Mošćenička Draga za 2018. godinu.....	195
67. Program javnih potreba socijalne skrbi u Općini Mošćenička Draga za 2018. godinu.....	196
68. Program javnih potreba u zdravstvu u Općini Mošćenička Draga za 2018. godinu.....	198
69. Program održavanja komunalne infrastrukture na području Općine Mošćenička Draga za 2018. godinu.....	199
70. Program gradnje objekata i uređaja komunalne infrastrukture na području Općine Mošćenička Draga za 2018. godinu.....	201
71. Plan gradnje komunalnih vodnih građevina za 2018. godinu.....	202
72. Program utroška prihoda od spomeničke rente za 2018. godinu.....	203
73. Program utroška dijela boravišne pristojbe namijenjene poboljšanju uvjeta boravka turista na području Općine Mošćenička Draga za 2018. godinu.....	204

Na temelju članka 39. stavak 1. Zakona o prostornom uređenju („Narodne novine“ broj 153/13 i 65/17) i članka 32. stavka 1. Statuta Općine Mošćenička Draga („Službene novine Primorsko-goranske županije“ broj 26/09, 30/09 – Ispravak, 58/12, „Službene novine Općine Mošćenička Draga“ broj 3/13) Općinsko vijeće Općine Mošćenička Draga, na sjednici održanoj dana 21. prosinca 2017. godine, donosi

**ZAKLJUČAK  
o usvajanju Izvješća o stanju u prostoru Općine Mošćenička Draga  
za razdoblje od 2013. do 2016. godine**

I.

Općinsko vijeće Općine Mošćenička Draga razmatralo je i usvaja Izvješće o stanju u prostoru Općine Mošćenička Draga za razdoblje od 2013. do 2016. godine.

II.

Izvješće o stanju u prostoru Općine Mošćenička Draga za razdoblje od 2013. do 2016. godine sastavni je dio ovog Zaključka.

III.

Ovaj Zaključak s Izvješćem o stanju u prostoru Općine Mošćenička Draga za razdoblje od 2013. do 2016. godine objavljuje se u „Službenim novinama Općine Mošćenička Draga“.

IV.

Izvješće o stanju u prostoru Općine Mošćenička Draga za razdoblje od 2013. do 2016. godine dostavlja se nadležnom Ministarstvu i Hrvatskom zavodu za prostorni razvoj.

KLASA: 350-07/17-01/6

URBROJ: 2156/03-02-17-2

M. Draga, 21. prosinca 2017.

**OPĆINSKO VIJEĆE  
OPĆINE MOŠĆENIČKA DRAGA**

Predsjednik  
Kristijan Dražul, v.r.

57.



## OPĆINA MOŠĆENIČKA DRAGA



### IZVJEŠĆE O STANJU U PROSTORU OPĆINE MOŠĆENIČKA DRAGA ZA RAZDOBLJE OD 2013. DO 2016. GODINE

Rijeka, prosinac 2017. godine



Plan 21 d.o.o.  
Prolaz Marije Krucifikse Kozulić 4/1  
51000 Rijeka  
Tel.: 051/372 372

## Izvješće o stanju u prostoru Općine Mošćenička Draga za razdoblje od 2013. do 2016. godine

---

\_naručitelj :

REPUBLIKA HRVATSKA  
PRIMORSKO - GORANSKA ŽUPANIJA

### OPĆINA MOŠĆENIČKA DRAGA

\_načelnik Općine:

Rikardo Staraj

\_izvršitelj :

**Plan 21 d.o.o.**

\_voditelj izrade Izvješća:

Bojan Bilić, dipl. ing. arh.,  
ovlašteni arhitekt-urbanist

\_stručni tim:

Bojan Bilić, dipl. ing. arh.  
Ana Đurđek Kuga, dipl. ing. arh.  
Anja Maglica, mag. ing. aedif.

\_datum i mjesto izrade

Rijeka, prosinac 2017.

\_direktor

Bojan Bilić, dipl. ing. arh.

**SADRŽAJ:****UVOD****I. POLAZIŠTA**

1. Ciljevi izrade Izvješća
2. Zakonodavno – institucionalni okvir
3. Osnova prostorna obilježja Općine Mošćenička Draga
  - 3.1. Osnovni podaci o stanju u prostoru
  - 3.2. Demografska obilježja
4. Općina Mošćenička Draga u okviru prostornog plana Primorsko-goranske županije ( SNPGŽ 32/13)

**II. ANALIZA I OCJENA STANJA I TREDOVA PROSTORNOG RAZVOJA**

1. Prostorna struktura korištenja i namjene površina Općine Mošćenička Draga
2. Sustav naselja Općine Mošćenička Draga
3. Gospodarske djelatnosti
4. Opremljenost prostora infrastrukturom
5. Zaštita i korištenje dijelova prostora od posebnog značaja
6. Obvezni prostorni pokazatelji

**III. ANALIZA PROVEDBE PROSTORNIH PLANOVA I DRUGIH DOKUMENATA**

1. Izrada prostornih planova
2. Provedba prostornih planova
3. Provedba drugih dokumenata koji utječu na prostor
4. Provedba zaključaka, smjernica, prijedloga za unaprjeđenje, preporuka, aktivnosti odnosno mjera iz prethodnog izvješća o stanju u prostoru Općine Mošćenička Draga

**IV. PRIJEDLOZI ZA UNAPRJEĐENJE ODRŽIVOOG RAZVOJA U PROSTORU S PRIJEDLOGOM PRIORITETNIH AKTIVNOSTI**

1. Potrebe mogućnosti i ograničenja dalnjeg održivog razvoja u prostoru Općine Mošćenička Draga s obzirom na okolnosti, sektorska opterećenja i izazove
2. Ocjena potrebe izrade novih i/ili izmjene i dopune postojećih prostornih planova uređenja Općine Mošćenička Draga
3. Preporuke mjera i aktivnosti za unaprjeđenje prostornog razvoja

**V. IZVORI PODATAKA****VI. PRESLIK DOSTAVLJENIH PODATAKA**

## **UVOD**

Izvješće o stanju u prostoru Općine Mošćenička Draga se izrađuje kao četverogodišnji dokument praćenja stanja u prostoru temeljem članka 39. Zakona o prostornom uređenju (NN 153/13, 65/17), a temeljem članka 40. stavka 2. Zakona, isti mora biti usklađen s odrebnama Pravilnika o sadržaju i obveznim prostornim pokazateljima izvješća o stanju u prostoru (NN 48/14, 19/15).

Zakonom o prostornom uređenju propisano je da Izvješće o stanju u prostoru sadrži:

- polazišta,
- analizu i ocjenu stanja i trendova prostornog razvoja,
- analizu provedbe prostornih planova i drugih dokumenata koji utječu na prostor, te
- preporuke za unaprjeđenje održivog razvoja u prostoru s prijedlogom prioritetnih aktivnosti.

Izradom i donošenjem Izvješća o stanju u prostoru Općine Mošćenička Draga kao obveznog dokumenta praćenja stanja u prostoru stvaraju se preduvjeti za daljnju izradu dokumenata prostornog uređenja, eventualno potrebnih izmjena i dopuna istih, kao i procjenu potrebe izrade drugih starteških i razvojnih odluka i dokumenata Općine Mošćenička Draga.

Općinsko vijeće Općine Mošćenička Draga, na sjednici održanoj dana 04. srpnja 2013. godine, donijelo je zaklučak o usvajanju Izvješća o stanju u prostoru Općine Mošćenička Draga za razdoblje od 2009. do 2012. godine (Sl.novine Općine Mošćenička Draga 6/13).

Izvješće o stanju u prostoru Općine Mošćenička Draga po usvajanju Općinskog vijeća objavljuje se u „Službenim novinama Općine Mošćenička Draga“, te se dostavlja nadležnom Ministarstvu i Javnoj ustanovi Zavodu za prostorno uređenje PGŽ u elektroničkom obliku u roku od 15 dana od objave u istima.

## **I. POLAZIŠTA**

Polazišta Izvješća o stanju u prostoru (u dalnjem tekstu Izvješća) obuhvaćaju pregled osnova i ciljeva izrade Izvješća unutar zakonodavnog, institucionalnog i međunarodnog okvira za četverogodišnje razdoblje za koje se Izvješće izrađuje (2013. do 2016. godine), te osnovna prostorna obilježja Općine Mošćenička Draga.

### **1. Ciljevi izrade Izvješća**

Osnova i cilj izrade Izvješća o stanju u prostoru je neprekinkuto praćenje stanja u prostoru kojim se sagledava prostorni razvoj predmetnog područja. Osnovna svrha izrade Izvješća je ocjena postojećeg stanja, analiza prostornog razvoja i planiranje razvoja za iduće razdoblje. Člankom 39. Zakona o prostornom uređenju (NN 153/13, 65/17) za jedinice lokalne samouprave propisana je obveza izrade Izvješća kao četverogodišnjeg dokumenta praćenja stanja u prostoru.

Izvješće formalno obuhvaća Zakonom utvrđeno razdoblje od četiri godine, ali se podaci obuhvaćeni ovim dokumentom jednim dijelom odnose i na šire vremensko razdoblje.

Značaj Izvješća posebno je naglašen člankom 8., stavkom 2. Zakona o prostornom uređenju (NN 153/13, 65/17), kojim se kao jedno od načela integralnog pristupa u prostornom planiranju navodi slijedeće; „Prostorno planiranje je stalni proces koji obuhvaća poznavanje, provjeru i procjenu mogućnosti korištenja, zaštite i razvoja prostora, izradu i donošenje prostornih planova te praćenje provedbe prostornih planova i stanja u prostoru.“

**Izvješće sadrži:**

**I. Polazišta** - obuhvaćaju pregled ciljeva izrade Izvješća unutar zakonodavnog, institucionalnog i međunarodnog okvira za razdoblje za koje se Izvješće izrađuje, te osnovna prostorna obilježja Republike Hrvatske, županija, Grada Zagreba, velikih gradova, gradova i općina.

**II. Analizu i ocjena stanja** - obuhvaća prikaz ostvarenja ciljeva prostornog uređenja i usmjerenja razvoja u prostoru koji su određeni Zakonom o prostornom uređenju i Strategijom prostornog razvoja Republike Hrvatske kroz prostorne planove i druge dokumente koji utječu na prostor, te ukazuje na trendove prostornog razvoja i usklađenost, odnosno nesklad u provedbi.

**III. Analizu provedbe prostornih planova i drugih dokumenata koji utječu na prostor** - obuhvaća prikaz pokrivenosti područja prostornim planovima, daje podatke o prostornim planovima i drugim strateškim, programskim i razvojnim dokumentima koji utječu na prostor, ukazuje na osnove njihove provedbe, potrebu i učestalost njihove promjene, te daje osvrt na provođenje zaključaka, smjernica, prijedloga za unaprjeđenje, preporuka, aktivnosti odnosno mjera iz prethodnog Izvješća.

**IV. Prijedloge za unaprjeđenje prostornog razvoja s osnovnim preporukama mjera za iduće razdoblje** - razrađuju se u cilju odlučivanja o dalnjem statusu strateških, programskih i planskih smjernica iz važećih prostornih planova i drugih dokumenata koji utječu na prostor, odnosno o njihovom zadržavanju, ukidanju ili promjeni. Preporuke obuhvaćaju mjere i prioritetne aktivnosti u idućem razdoblju.

## **2. Zakonodavno – institucionalni okvir**

Izmjene i dopune Prostornog plana uređenja Općine Mošćenička Draga objavljene su u "Službenim novinama" Primorsko – goranske županije broj 04/12, a donesene su na temelju Zakona o prostornom uređenju i gradnji ( NN 76/07, 55/11 i 90/11). U međuvremenu je u rujnu 2013. stupio na snagu novi Prostorni plan uređenja PGŽ (SN.PGŽ br.32/13), a 1.1.2014. stupio je na snagu novi Zakon o prostornom uređenju (NN 153/13, 65/17), a također donesen je i niz novih ( ili su dopunjeni postojeći) osnovnih zakonskih propisa koji direktno utječu na određene aktivnosti u domeni prostornog uređenja, tako da su i izradi ovog izvješća ugrađeni sljedeći zakonski dokumenti:

- Zakon o prostornom uređenju (NN 153/13, 65/17)
- Zakon o gradnji (NN 153/13, 20/17)
- Pravilnik o sadržaju i obveznim prostornim pokazateljima izvješća o stanju u prostoru (NN 48/14, 19/15)
- Zakon o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj (NN, 86/06, 125/06, 16/07, 95/08, 46/10, 145/10, 37/13, 44/13, 45/13 i 110/15)
- Zakon o područjima posebne državne skrbi (NN 86/08, 57/11, 51/13, 148/13, 76/14, 47/14, 18/15)
- Zakon o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara (NN, 69/99, 151/03, 157/03, 100/04, 87/09, 88/10, 61/11, 25/12, 136/12, 157/13, 152/14, 98/15)
- Zakon o zaštiti prirode (NN 80/13)
- Uredba o ekološkoj mreži (NN 124/13, 105/15)
- Pravilnik o ocjeni prihvatljivosti za ekološku mrežu (NN 146/14)
- Pravilnik o ciljevima očuvanja i osnovnim mjerama za očuvanje ptica u području ekološke mreže (NN 15/2014)
- Zakon o zaštiti okoliša (NN 80/13, 153/13, 78/15)

- Zakon o poljoprivrednom zemljištu (NN 39/13, 48/15)
- Zakon o šumama (NN 140/05, 82/06, 129/08, 80/10, 124/10, 25/12, 68/12, 148/13, 94/14)
- Zakon o vodama (NN 153/09, 63/11, 130/11, 56/13, 14/14)
- Zakon o cestama (NN 84/11, 22/13, 54/13, 148/13, 92/14)
- Odluka o razvrstavanju javnih cesta (NN 96/16)
- Zakon o komunalnom gospodarstvu (NN 36/95, 70/97, 128/99, 57/00, 129/00, 59/01, 26/03, 82/04, 110/04, 178/04, 38/09, 79/09, 153/09, 49/11, 84/11, 90/11, 144/12, 94/13, 153/13, 147/14, 36/15)
- Uredba o standardu kakvoće voda (NN 73/13, 78/15)
- Zakon o elektroničkim komunikacijama (NN 73/08, 90/11, 133/12, 80/13, 71/14)
- Zakon o zaštiti od buke (NN 30/09, 55/13, 153/13, 41/16)
- Zakon o zaštiti zraka (NN 130/11, 47/14)
- Zakon o rudarstvu (NN 56/13, 14/14)
- Zakon o održivom gospodarnju otpadom (NN 94/13)
- Zakon o zaštiti od požara (NN 92/10)

### **3. Osnova prostorna obilježja Općine Mošćenička Draga**

#### **3.1. Osnovni podaci o stanju u prostoru**

Područje Općine Mošćenička Draga nalazi se u sastavu Primorsko - goranske županije, na njezinom krajnjem zapadnom dijelu. Na kopnu Općina Mošćenička Draga u županiji graniči sa Općinom Lovran, a u akvatoriju Kvarnerskog zaljeva sa područjem Grada Cresa. Područje Općine Mošćenička Draga danas obuhvaća 14 statističkih naselja: Brseč, Golovik, Grabrova, Kalac, Kraj, Mala Učka, Martina, Mošćenice, Mošćenička Draga, Obrš, Sučići, Sveta Jelena, Sveti Anton i Zagore. Općina Mošćenička Draga je odluku o izdvajaju dijela naselja Grabrova i osnivanju naselja Mala Učka donijela 29.12.2006. godine (nakon popisa 2001. godine) te za naselje Mala Učka ne postoje službeni statistički podaci iz popisa stanovništva 2001. godine. Iz tog se razloga u tablicama koje obrađuju statističke, demografske i druge podatke o naseljima ti podaci ne iskazuju, već se iskazuju samo podaci za naselje Grabrova.

Pored niza raznih značajki Općine, osnovni elementi stanja u prostoru su:

- a) Karakteristike ruralnog prostora (sela smještena na obroncima i okrenuta moru)
- b) Prisustvo velikog broja pješačkih staza i puteva (nastalih zbog prirodnog položaja te teže prometne dostupnosti)
- c) Vizualno vrlo slikovita morska obala sa brojnim visokim obalnim liticama te prirodnim šljunčanim uvalama (žalo Mošćenička Draga, Brseč - Lučica te plaža i žalo Sv. Ivan)
- d) More obuhvaća akvatorij Riječkog zaljeva (Vela vrata)
- e) Najznačajnija gospodarska grana je turizam
- f) Naselje Mošćenička Draga je administrativno sjedište sa koncentracijom javnih sadržaja te najvećim brojem turističkih kapaciteta

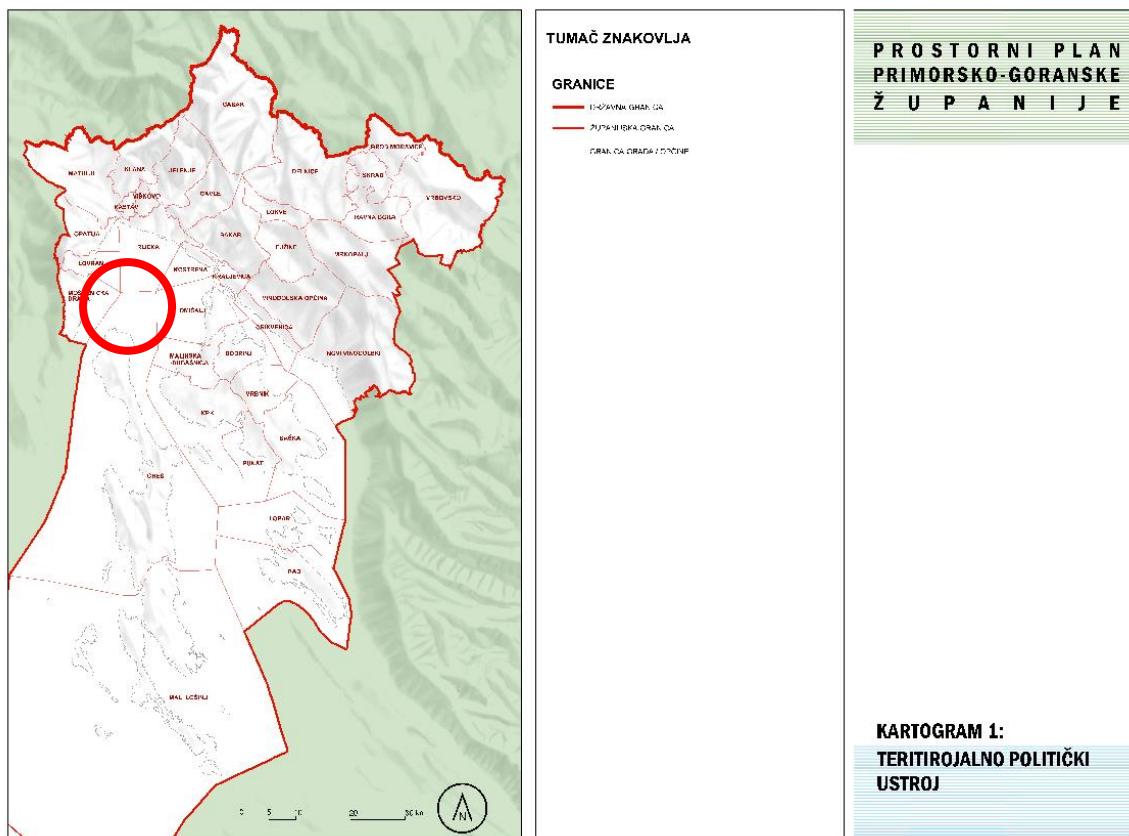
U funkcionalnom se smislu prostor Općine Mošćenička Draga može diferencirati prema specifičnim prostornim karakteristikama, sustavu naselja i prevladavajućim gospodarskim sadržajima. U tom se smislu izdvajaju dva osnovna dijela prostora:

- obalni pojas
- ruralni pojas.

Treba spomenuti da ova podjela u samom prostoru nije uvijek jasno izražena s obzirom da ukupna širina Općine Mošćenička Draga iznosi od 6 km na sjevernom dijelu općine do svega 3 km na krajnjem jugu.

U obalnom pojasu nalaze se glavni gospodarski resursi: turistički kapaciteti različitih oblika, koji uz sebe vežu aktivno stanovništvo i druge gospodarske grane u uskoj vezi s turizmom (trgovina, promet - kopneni i morski, ribarstvo, usluge i slično). Ovaj prostor svoje prirodne resurse uglavnom primjereni koristi za potrebe razvijanja, iako u tom smislu još ima dosta rezervi. U ovom su području smještena glavna i najveća naselja općine, uključujući i općinsko središte Mošćeničku Dragu, kao i glavna infrastruktura (državne ceste, vodoopskrbni sustav i ostalo).

Ruralni pojas obuhvaće više (u nadmorskom smislu) prostore općine, u kojima je turistička djelatnost manje zastupljena, no isto se u novije vrijeme mijenja. Razvija se aktivni turizam u vidu trail utrka, planinarenja i sl. U gospodarskom smislu ovaj prostor ima znatne resurse koji nisu još uvijek dovoljno iskorišteni, kao što su proizvodnja zdrave hrane, ali i oblici turizma drugačiji od onih uz morskou obalu (agroturizam na seoskim gospodarstvima, planinarski i izletnički turizam i slično). Ruralni pojas karakterizira veliki broj naselja i njihovih zaselaka, što predstavlja otežavajuću okolnost u njihovom komunalnom opremanju (ceste, vodovod, struja).



*Slika 1: Smještaj Općine unutar obuhvata PGŽ (Izvor: Prostorni plan uređenja PGŽ (SN.PGŽ br.32/13))*

U primarnom sektoru značajniji dio ima ribolov, a znatno manje poljoprivreda i šumarstvo, gdje se ne očekuju bitne promjene, osim što će se poljoprivreda vremenom usmjeriti na proizvodnju zdrave hrane, dok je uloga šumarstva u prvom redu zaštitni uzgoj. Očekuje se da će udio tercijarnog sektora porasti do čak 75%, pri čemu će turizam i trgovina ostati ključne djelatnosti.

Područje Mošćeničke Drage kojim dominira planinski masiv Učke pretežno izgrađuju vodopropusni karbonatni kompleks stijena, a u manjoj mjeri i vodonepropusni flišoliki kompleks. Uslijed tektonskih promjena, karbonatne stijene su razlomljene, te površinski i podzemno različito okršene, što je posljedica i kemijskog i fizičkog djelovanja vode. Krajobraz se odlikuje tipičnim krškim obilježjima s brojnim ponikvama i jamama bez površinskih vodotoka. Stoga se sve oborine brzo infiltriraju (poniru) u podzemlje. Dinamika voda s obzirom na nedostatak površinskih tokova se odvija u dubokom krškom podzemlju. Zbog izraženog reljefa čitavo područje obiluje dubokim i plićim jarugama u kojima se za vrijeme kiša javljaju kratkotrajni bujični vodotoci. Na području Općine Mošćenička Draga je 14 značajnijih bujičnih tokova: Cesara, Lučica, Mošćenička Draga, Sveti Ivan, Tatinova, Uboka, Jelenčica, Potočić, Sredić, Golovski potok, Klančac, Brusan, Sadrišće i Stupova.

Cijelo Područje Hrvatskog primorja seizmički je aktivno, a samim time i Općina Mošćenička Draga. Uzrok seizmičke aktivnosti je podvlačenje Jadranske ploče pod Dinaride u dubini. Do izrade nove seizmičke karte Primorsko – goranske županije protupotresno projektiranje treba provoditi u skladu s postojećim seizmičkim kartama po kojima na prostor obuhvaćen ovim Planom može djelovati potres jačine do VII stupnjeva MCS ljestvice.

Najveća i najmarkantnija reljefna tvorba je duboka bujična usjeklina Mošćenička Draga, strmih strana, koja ujedno predstavlja najizrazitiju bujičnu udolinu istočnih padina Učke. Ostale bujične udoline nešto su manjih dimenzija, kao Cesara, Vodna draga, Tatinovo, Uboka, Jelenčica i dr. Sve one završavaju većim ili manjim morskim žalima na dnu slikovitih udolina. Najsjevernija točka općine Mošćenička Draga seže do u podnožje samog vršnog dijela Učke, gdje je smješten zaselak Mala Učka. Odavde se granica općine proteže padinama Arguna i dalje prema istoku koritom bujice Cesara do mora. Sjeverni dio ove granice podno Učkinog vrha Argun proteže se na visinama neznatno iznad 1.000 m nadmorske visine i ujedno predstavlja najviše dijelove Općine.

Prosječna godišnja količina oborina iznosi 1.522,7 mm. Najveći dio oborina koncentriran je u jesenskom razdoblju (521,1 mm), a zatim u zimskom (392,4 mm) i proljetnom dijelu godine (316,1 mm). Srednji godišnji broj dana s kišom (količina oborina veća od 0,1 mm) iznosi 127,4. Ovakovih je dana najviše u proljeće (prosječno 34,2), a zatim u jesen (prosječno 32,7 dana). Srednji broj dana sa snijegom (količina oborina veća od 0,1 mm) je gotovo beznačajan i iznosi samo 4,2.

Smjerovi vjetra uzrokovani su rasporedom atmosferskog tlaka i reljefom. Najvažniji su vjetrovi sjeveroistočni - osobito zimi kao bura ili kao ljetni noćni burin, zatim jugoistočni - osobito kao jugo u proljeće i jesen te sjeverozapadni - osobito kao trajne eteze ljeti (maestral). Drugi su vjetrovi manje učestali i kratkotrajni, a njihov smjer i intenzitet ovisi o putanji i o stupnju depresije ciklonalnih poremećaja u odnosu na geografsku širinu. Na otvorenom moru vjetrovi uglavnom pušu u smjeru jadranske osi, a uz obalu su okomiti na obalnu liniju ili u smjeru međuotočnih kanala. Jug, eteze i obalna cirkulacija slabije su izraženi na sjevernom Jadranu, dok je tamo bura upravo najjača. Srednji broj dana s jakim vjetrom iznosi godišnje 40,4, dok srednji broj dana s olujnim vjetrom iznosi 11,1. Jaki vjetar je onaj koji ima srednju brzinu od 38,9 km/h do 61,6 km/h (6 – 7 Beauforta). Olujni vjetar je onaj koji puše brzinom većom od 61,8 km/h ili 8 Beauforta i više.

Nema podataka o smjeru i visini valova za područje Općine Mošćenička Draga. Podaci mogu biti jedino orijentativni, kao pokazatelji stanja na području sjevernog Jadrana. U proljeće i ljeti prosječne mjesecne vrijednosti mirnog mora su u rasponu od 35-46%, posebno u lipnju i srpnju. Tijekom zime i jeseni učestalost mirnog mora je manja (u rasponu od 20-31%), a more je najčešće valovito u siječnju i studenom. Zimi i u jesen prosječne i maksimalne vrijednosti visine valova iznose 0,6-1,25 m, odnosno 1,5-3,5 m, dok su u proljeće i ljeti srednje visine valova manje, u rasponu od 0,4-0,9 m odnosno 1-2,5 m.

Park prirode Učka zauzima površinu od 159,38 km<sup>2</sup>, a obuhvaća područja sedam gradova i općina, među ostalim i dio područja Općine Mošćenička Draga (ukupno cca 22,95 km<sup>2</sup> ili 14% površine Parka).

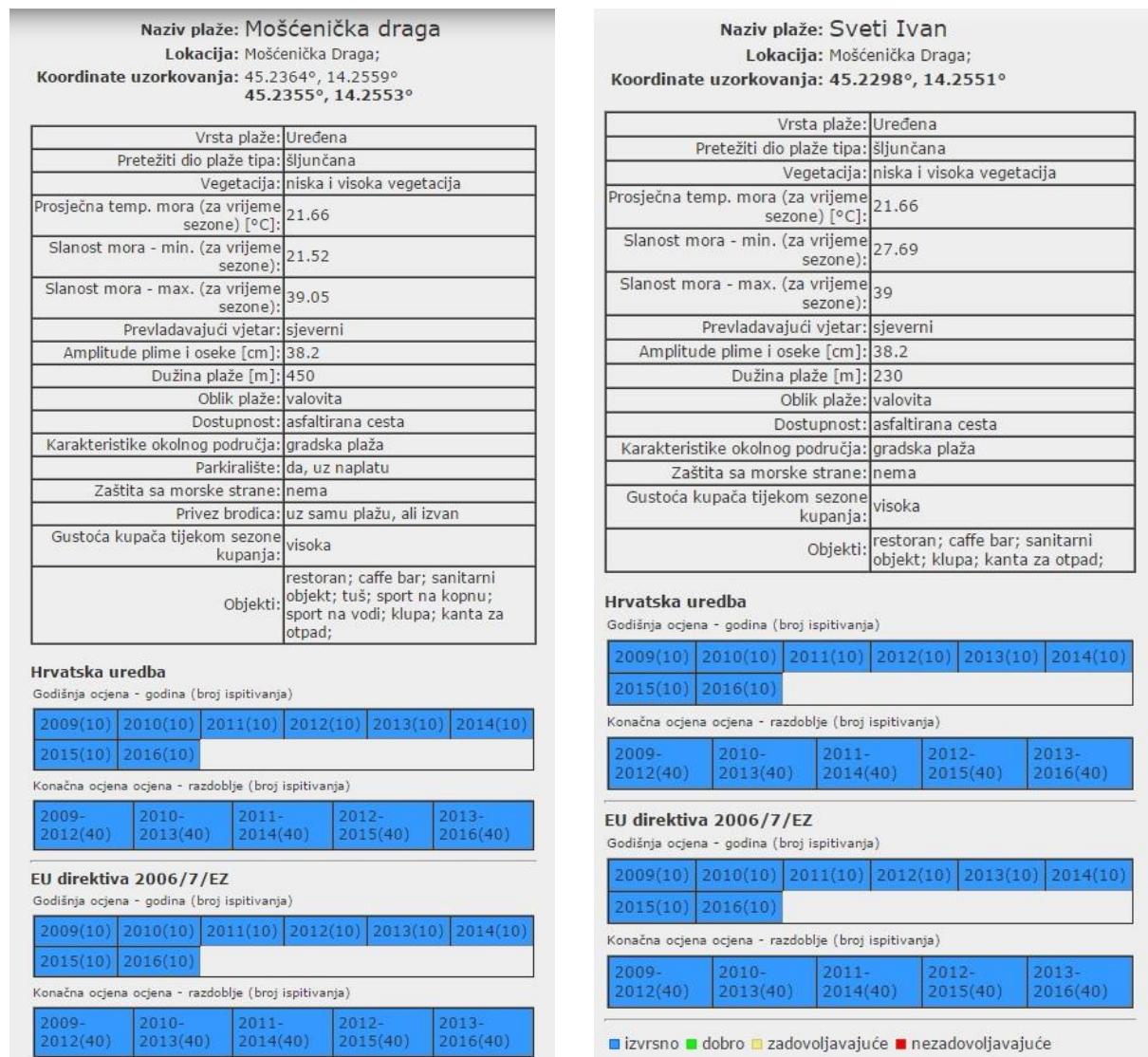
**Tabela 1:** Plaže na području Općine Mošćenička Draga (Izvor: Regionalni program uređenja i upravljanja morskim plažama PGZ)

R.B.	JEDINICA LOKALNE SAMOUPRAVE	REDNI BR. PLAŽE	PREMA DOSTAVLJENIM PL/14			
			NAZIV PLAŽE	STATUS PLAŽE U NARAVI	DUŽINA PLAŽE (m)	POVRŠINA PLAŽE (m <sup>2</sup> )
16.	OPĆINA MOŠĆENIČKA DRAGA	264	Plaža Sv. Ivan	uređena	170	2500
		265	Plaža Stupova	prirodna	30	600
		266	Plaža Cesara	prirodna	35	350
		267	Plaža Lučica-Kraj	prirodna	20	100
		268	Plaža Uboka	prirodna	60	800
		269	Plaža Jelenčića	prirodna	60	800
		270	FKK plaža Senjavac	prirodna	50	350
		271	Plaža Sipar	uređena	400	5000
		272	Plaža Klančac	uređena	50	800
<b>UKUPNO</b>			<b>9</b>		<b>875</b>	<b>11300</b>

Ispitivanje kakvoće mora za kupanje na plažama Republike Hrvatske provodi se na temelju kriterija definiranih Uredbom o kakvoći mora za kupanje (NN 73/08) i EU direktivom o upravljanju kakvoćom vode za kupanje (br. 2006/7/EZ). Ispitivanjima se utvrđuju pokazatelji o prisutnosti mikroorganizama, fekalnog onečišćenja i procjeni rizika onečišćenja mora. Odabirom pojedine točke ispitivanja dostupan je pregled konačne, godišnje i pojedinačne ocjene kakvoće mora za kupanje.

Rezultati ispitivanja mora za kupanje na plažama Općine Mošćenička Draga odnose se na plažu M. Draga, početak i kraj plaže, te Sv. Ivan. Tijekom promatranog razdoblja ukazuju na kvalitetu mora ocijenjenog ocjenom „izvrsno“.

Svi navedeni podaci dostupni su na stranicama Nastavnog Zavoda za javno zdravstvo PGŽ.



**Slika 2:** Ispitivanje kakvoće mora na plažama Općine Mošćenička Draga (Izvor: Nastavni zavod za javno zdravstvo PGŽ, Kakvoća mora u Republici Hrvatskoj, sezona 2016)

Svi tokovi bujica u naravi predstavljaju vodnu površinu – javno vodno dobro, a do utvrđivanja inundacijskog područja (javnog vodnog dobra i vodnog dobra) širina koridora vodotoka obuhvaća prirodno ili uređeno korito vodotoka, s obostranim pojasmom širine 10,0 m mjereno od gornjeg ruba korita, vanjske nožice nasipa ili vanjskog ruba građevine uređenja toka.

Na području Općine Mošćenička Draga nalazi se na vodotok – bujica Mošćenička Draga, kao i još 13 drugih bujičnih tokova, od kojih su samo dva bujična toka detaljnije obrađena vezano na obranu od poplava: Cesara i Sveti Ivan.

Broj stanovnika Općine Mošćenička Draga (prema popisu stanovništva 2011. godine) iznosio je 1.535 stanovnika, od čega je 585 stanovnika ili 38% nastanjeno u naselju Mošćenička Draga, općinskom centru, koje se ističe i kao administrativno središte. U naselju Mošćenička Draga koncentrirana je većina javnih sadržaja, ali i najveći broj turističkih kapaciteta na području Općine, čime se izdvaja i po gospodarskom značaju.

### 3.2. Demografska obilježja

Osnovne karakteristike promjene broja stanovnika području Općine Mošćenička Draga kao i po pojedinim naseljima ukazuje na kontinuirani pad broja stanovnika. Od popisa broja stanovnika iz 1910. godine pa do najnovijeg popisa 2011. godine, broj stanovnika se na području općine smanjio za čak 1.629 osoba ili za čak 51%.

Porast broja stanovnika prisutan je u naselju Mošćenička Draga, u kojem je broj stanovnika rasio u razdoblju 1948. – 1981. godine, da bi nakon toga i ovo naselje bilježilo pad broja stanovnika (porast broja stanovnika na poslijednjem međupopisnom razdoblju nastao je zbog pripajanja naselja Sveti Petar naselju Mošćenička Draga)

**Tabela 2: Promjena broja stanovnika na području Općine u razdoblju od 1910. do 2011. godine**

(Izvor: - Mirko Korenčić: naselja i stanovništvo Hrvatske 1857 – 1971., Zagreb, 1979.

- Prostorni plan uredenja Općine Mošćenička Draga (SN PGŽ 34/07, 04/12)

- Popis stanovništva, kućanstva i stanova 2011. godine, Državni zavod za statistiku Republike Hrvatske)

Statističko naselje	GODINA POPISA										
	1910.	1921.	1931.	1948.	1953.	1961.	1971.	1981.	1991.	2001.	2011.
BRSEČ	264	504	432	191	201	205	189	143	121	131	129
GOLOVIK	240	-	-	138	154	148	133	102	90	81	84
GRABROVA	139	-	-	112	95	77	47	17	10	6	10
KALAC	292	481	426	178	177	126	92	61	43	39	32
KRAJ	119	732	666	108	98	107	123	105	119	103	98
MALA UČKA	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
MARTINA	146	489	490	135	115	96	84	58	54	44	50
MOŠĆENICE	452	236	203	310	313	330	304	302	325	310	301
M. DRAGA	442	618	586	264	348	416	456	498	472	439	585
OBRŠ	159	-	--	141	127	97	60	31	24	19	14
SUČIĆI	250	-	-	158	157	136	78	70	51	44	45
SV. JELENA	190	-	-	143	146	120	94	109	102	94	93
SVETI ANTON	140	-	-	91	90	59	44	29	9	11	5
SVETI PETAR	85	-		113	102	102	122	151	202	223	-
ZAGORE	246	-	-	202	190	183	153	119	101	97	86
<b>UKUPNO</b>	<b>3.164</b>	<b>3.060</b>	<b>2.803</b>	<b>2.314</b>	<b>2.313</b>	<b>2.202</b>	<b>2.202</b>	<b>1.795</b>	<b>1.723</b>	<b>1.641</b>	<b>1.535</b>

Opću populacijsku dinamiku prostora moguće je sagledati kroz podatke o prirodnom kretanju stanovništva (priroštaj) – tabela 3. Iz analize prirodnog kretanja stanovništva u razdoblju od 2000. do 2011. vidi se da područje Općine Mošćenička Draga ima negativan prirodni prirast, koji iznosi godišnje prosječno 10,5 osoba.

Broj živorođene djece u razmatranom razdoblju prosječno iznosi 13,1 godišnje. U 2011. zabilježen je mali porast broja živorođene djece u odnosu na prethodnu godinu, odnosno rođeno je petero djece više nego 2010. godine. Stopa nataliteta (živorođeni na 1.000 stanovnika) u 2011. iznosila je 11,07. Broj umrlih osoba u razmatranom razdoblju je oko 23,7 godišnje. Stopa mortaliteta (umrli na 1.000 stanovnika) u 2011. iznosila je 18,9.

**Tabela 3:** Prirodno kretanje stanovništva općine Mošćenička Draga (2000. – 2011. godine) (Izvor: - Popis stanovništva, kućanstva i stanova 2011. godine, Državni zavod za statistiku Republike Hrvatske)

godina	živorodeni	mrtvo-rođeni	umrli	Umrla dojenčad	Prirodni prirast	brakovi		Vitalni index (živorodeni na 100 umrlih)
						sklopljeni	razvrgnuti	
2000.	9	-	25	-	-16	5	2	36,0
2001.	10	-	32	-	-22	3	4	31,3
2002.	14	-	21	-	-7	10	2	66,7
2003.	27	-	35	-	-8	22	4	77,1
2004.	14	-	17	-	-3	7	1	82,4
2005.	11	-	21	-	-10	10	3	52,4
2006.	8	-	21	-	-13	11	2	38,1
2007.	11	-	18	-	-7	14	2	61,1
2008.	8	-	26	-	-18	6	2	30,8
2009.	17	-	17	-	0	9	4	100,0
2010.	12	-	22	-	-10	10	-	54,5
2011.	17	-	29	-	-12	7	4	<b>58,6</b>

Stopa prirodnog prirasta u 2011. bila je negativna (umrlo je 12 stanovnika više nego što je rođeno). Negativno kretanje pokazuje i vitalni index (živorodeni na 10 umrlih) koji je 2011. godine iznosio 58,6.

**Tabela 4:** Promjena broja stanovnika i prirodno kretanje (2011.-2015. godine) – Općina Mošćenička Draga (Izvor: - Gradovi u statistici Državni zavod za statistiku Republike Hrvatske)

Broj st/popis 2011.	procjena stanovništva, 31.prosinca					živorodeni					umrli				
	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.
1.535	1.527	1.524	1.505	1.510	1.476	17	10	18	13	14	29	20	29	15	20

Broj st/popis 2011.	sklopljeni brakovi					razvedeni brakovi				
	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.
1.535	7	5	7	8	2	4	2	-	2	1

Broj umrlih osoba u razmatranom razdoblju je oko 22,6 godišnje, što je neznatno manje nego u prvom razmatranom razdoblju. Stopa prirodnog prirasta u 2015. bila je opet negativna (umrlo je 6 stanovnika više nego što je rođeno), no i ona je neznatno manja od iste u prijašnjem promatranom razdoblju. Iako je negativno kretanje zadržano, uz manji broj razvrgnutih brakova, i negativni trend je u manjem padu od istog gledanog u razdoblju od 2000. -2011. godine.

**Tabela 5:** Stanovništvo na području Općine Mošćenička Draga po naseljima (Izvor: - Popis stanovništva, kućanstva i stanova 2011. godine, Državni zavod za statistiku Republike Hrvatske)

Statističko naselje	2001. godine		2011.godine		Index kretanja br st. 2011./2001.
	Ukupno popisane osobe	Ukupan br.st.	Ukupno popisane osobe	Ukupan br.st.	
<b>OPĆINA MOŠĆENIČKA DRAGA</b>	<b>1.670</b>	<b>1.641</b>	<b>1.556</b>	<b>1.535</b>	<b>0,93</b>
BRSEČ	131	131	127	129	0,98
GOLOVIK	81	81	86	84	1,03
GRABROVA	6	6	13	10	1,67
KALAC	39	39	26	32	0,82
KRAJ	110	103	100	98	0,95
MALA UČKA	-	-	-	-	-
MARTINA	45	44	50	50	1,13
MOŠĆENICE	313	310	303	301	0,97
MOŠĆENIČKA DRAGA	452	439	591	585	1,33
OBRŠ	19	19	15	14	0,73
SUČIĆI	44	44	45	45	1,02
SVETA JELENA	94	94	96	93	0,99
SVETI ANTON	11	11	8	8	0,72
SVETI PETAR	224	223	-	U sastavu naselja Mošćenička Draga	
ZAGORE	101	97	87	86	0,88
NAKNADNO POPISANI	-	--	9	-	

Prema projekciji za 2015. godinu (zadnji popis stanovnika je bio 2011. godine), ukupan broj stanovnika iznosio je 1.476. Index kretanja na razini Općine 2011/2015. godinu samim tim iznosi 0.96.

PPPGŽ daje također demografske projekcije za plansko razdoblje do 2021., odnosno 2031. godine primjenom nekoliko metoda. Nažalost sve metode, u konačnom broju i krajnjoj godini projekcije, govore o smanjenju broja stanovnika i dalnjem smanjenju broja aktivnog stanovništva. Za potrebe izrade odabrana je projekcija koja se temelji na očekivanom natalitetu fertilne dobne skupine i mortalitetu cijelokupne populacije, a podaci da prostor Općine su sljedeći;

**Tabela 6:** Projekcija stanovništva Općine Mošćenička Draga do 2031. (Izvor: - PPPGŽ Sl.novine 32/13)

OPĆINA	BROJ STANOVNIKA		
	2011.	2021.	2031.
MOŠĆENIČKA DRAGA	1.536	1.432	1.313

Prema rezultatima Popisa stanovništva 2011. godine ostali demografski pokazatelji Općine Mošćenička Draga su sljedeći:

**Tabela 7:** Kontingent stanovništva Općine Mošćenička Draga (Izvor: - Popis stanovništva, kućanstva i stanova 2011. godine, Državni zavod za statistiku Republike Hrvatske)

%	Općina M.Draga	spol	ukupno	0-6 godina	0-14 godina	0-17 godina	Žene u fertilnoj dobi		Radno sposob. st. (15-64 godine)	60 i više godina	65 i više godina	75 i više godina	Prosječna starost	Index starenjia	Koef. starosti
							Svega (15-49 godina)	Od toga 20-29 godina							
sv.	1535	79	156	192	223	-	-	1.040	463	339	160	46,5	207,6	30,2	
m	767	41	80	103	120	-	-	534	222	153	62	45,2	185,0	28,9	
ž	768	38	76	89	103	308	73	506	241	186	98	47,7	234,0	31,4	

**Tabela 8:** Stanovništvo Općine Mošćenička Draga prema narodnosti (Izvor: - Popis stanovništva, kućanstva i stanova 2011. godine, Državni zavod za statistiku Republike Hrvatske)

%	Općina M.Draga	ukupno	Hrvati	Nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj														
				Albanci	Austrijanci	Bugari	Bošnjaci	Crnogorci	Makedonci	Nijemci	Poljaci	Rumunji	Slovenci	Srbi	Taljani	Ostali	Regionalna pripadnost	Ne izjašnjavaju se
100,00	1.535																	
90,68	1.392		Hrvati															
0,91	14		Albanci															
0,13	2		Austrijanci															
0,39	6		Bugari															
0,07	1		Bošnjaci															
0,20	3		Crnogorci															
0,39	6		Makedonci															
0,39	6		Nijemci															
0,07	1		Poljaci															
0,13	2		Rumunji															
1,1	17		Slovenci															
0,78	12		Srbi															
1,43	22		Taljani															
0,46	7		Ostali															
1,95	30		Regionalna pripadnost															
0,78	12		Ne izjašnjavaju se															
0,13	2		Nepoznato															

**Tabela 9: Stanovništvo Općine Mošćenička Draga prema starosti i spolu po naseljima, popis 2011.**  
(Izvor: - Popis stanovništva, kućanstva i stanova 2011. godine, Državni zavod za statistiku Republike Hrvatske)

	spol	ukupno	starost																			
			0-4	5-9	10-14	15-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60-64	65-69	70-74	75-79	80-84	85-89	90-94	95 i više
<b>Općina M.Draga</b>	sv.	<b>1.535</b>	<b>58</b>	<b>50</b>	<b>48</b>	<b>67</b>	<b>70</b>	<b>86</b>	<b>118</b>	<b>121</b>	<b>82</b>	<b>97</b>	<b>108</b>	<b>167</b>	<b>124</b>	<b>97</b>	<b>82</b>	<b>67</b>	<b>55</b>	<b>29</b>	<b>8</b>	<b>1</b>
	m.	767	32	22	26	40	37	46	63	59	40	48	53	79	69	49	42	26	23	8	4	1
	ž.	768	26	28	22	27	33	40	55	62	42	49	55	88	55	48	40	41	32	21	4	-
<b>Brseč</b>	sv.	129	2	6	5	6	7	7	10	10	3	4	10	18	15	6	6	8	3	2	1	-
	m.	65	2	4	2	3	4	4	7	4	2	1	6	8	9	3	2	4	2	1	-	-
	ž.	61	-	2	3	3	3	3	3	6	1	3	4	10	6	3	4	4	1	1	1	-
<b>Golovik</b>	sv.	84	1	3	1	2	3	2	5	8	2	8	17	7	6	5	5	4	6	1	1	-
	m.	40	-	-	1	1	2	-	3	5	2	2	8	4	4	2	3	-	2	-	1	-
	ž.	44	1	3	-	1	1	2	2	3	-	3	9	3	2	3	2	4	4	1	-	-
<b>Graborova</b>	sv.	10	1	1	-	-	-	1	1	-	1	2	1	-	-	1	1	-	-	-	-	-
	m.	5	1	-	-	-	-	-	1	-	-	1	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-
	ž.	5	-	1	-	-	-	1	-	-	1	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
<b>Kalac</b>	sv.	32	2	-	-	1	3	2	1	-	2	3	2	5	2	1	2	4	1	1	-	-
	m.	18	-	-	-	-	1	2	1	-	1	2	2	3	1	1	-	2	1	1	-	-
	ž.	14	2	-	-	1	2	-	-	-	1	1	-	2	1	-	2	2	-	-	-	-
<b>Kraj</b>	sv.	98	4	3	4	-	5	7	8	9	6	6	5	11	6	10	5	5	-	2	2	-
	m.	48	2	3	2	-	3	1	4	4	5	2	3	5	3	7	1	2	-	-	1	-
	ž.	50	2	-	2	-	2	6	4	5	1	4	2	6	3	3	4	3	-	2	1	-
<b>Mala Učka</b>	sv.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
<b>Martina</b>	sv.	50	2	1	3	2	1	1	6	2	3	3	7	8	4	2	2	2	1	-	-	-
	m.	29	2	1	2	2	-	-	2	2	1	2	4	6	1	2	1	-	1	-	-	-
	ž.	21	-	-	1	-	1	1	4	-	2	1	3	2	3	-	1	2	-	-	-	-
<b>Mošćenice</b>	sv.	301	20	11	10	16	13	23	24	25	19	20	18	36	20	13	11	8	9	4	1	-
	m.	144	11	4	3	9	6	11	11	13	9	10	9	14	13	8	8	2	2	1	-	-
	ž.	157	9	7	7	7	7	12	13	15	10	10	9	22	7	5	3	6	7	3	1	-
<b>M.Draga</b>	sv.	585	19	22	18	31	23	32	39	52	38	41	31	42	48	43	43	26	24	10	2	1
	m.	288	10	7	13	21	11	22	21	23	15	23	13	16	25	20	22	11	10	2	2	1
	ž.	297	9	15	5	10	12	10	18	29	23	18	18	26	23	23	21	15	14	8	-	-
<b>Obrš</b>	sv.	14	-	-	-	2	-	-	3	-	-	-	2	3	-	2	1	-	1	-	-	-
	m.	8	-	-	-	1	-	-	2	-	-	-	1	2	-	1	-	1	-	1	-	-
	ž.	6	-	-	-	1	-	-	1	-	-	-	1	1	-	1	1	-	-	-	-	-
<b>Sučići</b>	sv.	45	2	-	2	1	2	4	2	4	-	4	3	5	8	2	1	3	2	-	-	-
	m.	23	1	-	-	-	-	1	1	4	-	2	1	3	5	2	1	2	-	-	-	-
	ž.	6	-	-	-	1	-	-	1	-	-	-	1	1	-	-	1	-	-	-	-	-
<b>Sv. Jelena</b>	sv.	93	4	2	2	3	3	2	15	5	3	3	7	17	7	6	4	3	3	4	-	-
	m.	47	3	2	1	2	3	1	7	1	2	1	4	6	5	1	3	2	2	1	-	-
	ž.	46	1	-	1	1	-	1	8	4	1	2	3	11	2	5	1	1	1	3	-	-
<b>Sveti Anton</b>	sv.	8	-	-	-	1	2	-	1	-	1	1	-	1	-	-	-	-	-	1	-	-
	m.	5	-	-	-	-	1	-	1	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	1	-	-
	ž.	3	-	-	-	1	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
<b>Zagore</b>	sv.	86	1	1	3	2	8	5	3	6	4	5	5	14	8	6	1	4	5	4	1	-
	m.	44	-	1	2	1	6	4	2	3	3	1	1	11	3	2	-	1	2	1	-	-
	ž.	42	1	-	1	1	2	1	1	3	1	4	4	3	5	4	1	3	3	3	1	-

**Tabela 10:** Stanovništvo Općine Mošćenička Draga prema vjeri (Izvor: - Popis stanovništva, kućanstva i stanova 2011. godine, Državni zavod za statistiku Republike Hrvatske)

	ukupno	Katolici	Pravoslavci	Protestanti	Ostali kršćani	Muslimani	Istočne religije	Agnostici i skeptici	Nisu vjernici i ateisti	Ne izjašnjavaju se	Nepoznato
Općina Mošćenička Draga	1.535	1.333	11	5	1	31	1	23	88	41	1
%	100,00	86,84	0,72	0,33	0,07	2,02	0,07	1,50	5,73	2,67	0,07

**Tabela 11:** Stanovništvo Općine Mošćenička Draga prema državljanstvu (Izvor: - Popis stanovništva, kućanstva i stanova 2011. godine, Državni zavod za statistiku Republike Hrvatske)

	ukupno	Hrvatsko		Strano
		svega	Od toga hrvatsko i drugo	
Općina Mošćenička Draga	1.535	1.504	54	31
%	100,00	97,98	3,52	2,02

**Tabela 12:** Stanovništvo Općine Mošćenička Draga prema materinskom jeziku (Izvor: - Popis stanovništva, kućanstva i stanova 2011. godine, Državni zavod za statistiku Republike Hrvatske)

	ukupno	Hrvatski	Albanski	Bosanski	Bugarski	Makedonski	Njemački	Poljski	Rumunjski	Ruski	Slovenski	Talijanski	Ostali jezici i nepoznato
Općina Mošćenička Draga	1.535	1.451	16	1	1	5	5	1	2	2	16	25	8
%	100,00	94,53	1,04	0,07	0,07	0,33	0,33	0,07	0,13	0,13	1,04	1,63	0,53

**Tabela 13:** Stambene jedinice, broj kućanstava i čl.kućanstava, popis 2011 po naseljima (Izvor: - Stambene jedinice, broj kućanstava i čl.kućanstava, popis 2011 po naseljima, Državni zavod za statistiku Republike Hrvatske)

	Ukupno stambene jedinice			Nastanjeni stanovi		
	Broj stambenih jedinica	Broj kućanstava	Broj članova kućanstva	Ukupan broj	Broj kućanstava	Broj članova kućanstva
<b>OPĆINA MOŠĆENIČKA DRAGA</b>	<b>606</b>	<b>610</b>	<b>1.535</b>	<b>606</b>	<b>610</b>	<b>1.535</b>
BRSEČ	50	51	129	50	51	129
GOLOVIK	33	34	84	33	34	84
GRABROVA	4	4	10	4	4	10
KALAC	15	15	32	15	15	32
KRAJ	40	40	98	40	40	98
MALA UČKA	-	-	-	-	-	-
MARTINA	19	19	50	19	19	50
MOŠĆENICE	110	110	301	110	110	301
MOŠĆENIČKA DRAGA	231	233	585	231	233	585
OBRŠ	7	7	14	7	7	14
SUČIĆI	16	16	45	16	16	45
SVETA JELENA	42	42	93	42	42	93
SVETI ANTON	4	4	8	4	4	8
ZAGORE	35	35	86	35	35	86

Stanovništvo Općine Mošćenička Draga je 2011. godine živjelo u 610 kućanstava.

Najveći broj kućanstava smješten je u središnjem naselju Općine, Mošćeničkoj Dragi – njih 233 (2,5 članova/kućanstvu), dok je prvi slijedeći broj, upola manji od navedenog, odnosno iznosi 110 kućanstava, a odnosi se na Mošćenice (2,7 članova/kućanstvu). Slijede ih Brseč, Sveta Jelena i Kraj, dok ostala naselja Općine imaju ispod 40 stalno naseljenih stanova.

**Tabela 14:** Stambene jedinice na području Općine Mošćenička Draga (Izvor: - Popis stanovništva, kućanstva i stanova 2011. godine, Državni zavod za statistiku Republike Hrvatske)

	2001. godine		2011. godine		Indeks rasta broja stanova 2011/2001	Indeks rasta broja stanova za stalno stanovanje 2011/2001
	ukupno	Stanovi za stalno stanovanje	ukupno	Stanovi za stalno stanovanje		
<b>OPĆINA MOŠĆENIČKA DRAGA</b>	<b>1.138</b>	<b>787</b>	<b>1.305</b>	<b>736</b>	<b>1,14</b>	<b>0,93</b>
BRSEČ	104	54	129	54	1,24	1,00
GOLOVIK	47	45	49	39	1,04	0,86
GRABROVA	39	16	16	9	1,41	0,56
KALAC	47	20	43	14	0,94	0,70
KRAJ	66	43	59	39	0,89	0,90
MALA UČKA	-	-	17	4	-	-
MARTINA	33	25	49	27	1,48	1,08
MOŠĆENICE	188	144	182	127	0,96	0,88
MOŠĆENIČKA DRAGA	273	199	558	287	-	-

OBRŠ	23	18	27	17	1,17	0,94
SUČIĆI	45	27	33	20	0,73	0,74
SVETA JELENA	51	47	60	47	1,17	1,00
SVETI ANTON	22	10	23	11	1,04	1,10
SVETI PETAR	146	94	23	11	-	-
ZAGORE	54	45	56	37	1,03	0,82

U međupopisnom razdoblju od 2001. do 2011. broj stanova na području Općine Mošćenička Draga porastao je za 167 stanova, pri čemu je broj stanova za stalno stanovanje smanjen za 51. stan.

**Tabela 15: Zaposlenost na području Općine Mošćenička Draga** (Izvor: - Gradovi u statistici, Državni zavod za statistiku Republike Hrvatske)

	Broj stanovnika/popis 2011	Zaposleni u pravnim osobama, stanje 31.ožujka				
		2011	2012	2013	2014	2015
<b>OPĆINA MOŠĆENIČKA DRAGA</b>	<b>1.535</b>	<b>164</b>	<b>138</b>	<b>149</b>	<b>138</b>	<b>137</b>

Broj zaposlenih u kontinuiranom je trendu opadanja, isti se od popisa 2011. godine, do 2015. godine smanjio za 27. Navedeno je i očekivani trend, budući je 2011. godine popis stanovnika iznosi 1.535 stalno naseljenih, a projekcija za 2015. godinu predviđa 59 stanovnika manje, odnosno 1.476 stanovnika na području Općine.

#### **4. Općina Mošćenička Draga u okviru Prostornog plana Primorsko-goranske Županije (SNPGŽ 32/13)**

Prostorni plan Primorsko – goranske županije („Službene novine“ Primorsko – goranske županije broj 32/13) utvrđuje osnove za budući razvitak u prostoru, ciljeve prostornog uređenja i namjenu prostora, te smjernice, mjere i uvjete za korištenje, zaštitu i uređivanje prostora.

Ciljevi prostornog razvijatka županijskog značenja određuju samo one ciljeve koji su ostvarivi i provedivi putem Prostornog plana Primorsko-goranske županije.

Opći ciljevi prostornog razvijatka županijskog značenja jesu:

1. Kvalitetno vrednovati geostrateški položaj i prirodne resurse Županije putem naglašene pomorske orijentacije i izgradnje nedostajuće infrastrukture.
2. Osigurati pretpostavke za visoku stopu rasta gospodarstva koja jamči uravnotežen i održiv razvitak na području cijele Županije i povećati opću razinu razvijenosti.
3. Povećati standard ljudi, zaposlenost i kakvoću življenja te uspostaviti gospodarsku i demografsku ravnotežu rasta i razvijatka.
4. Razviti kvalitetan prometni sustav sukladan potrebama prometnog povezivanja na svim razinama (regija, država, EU), integrirajući sve prometne grane.
5. Razvijati sustave vodoopskrbe i posebno sustave odvodnje.
6. Izgraditi cjelovit županijski sustav zbrinjavanja otpada.
7. Osigurati prostorno-planske preduvjete za što veće zadovoljavanje osnovnih potreba stanovništva osloncem na vlastite snage i resurse (prije svega u pitanju prehrane i energije), u uvjetima koje mogu izazvati kraj ere jeftine energije i fosilnih goriva kao i/ili klimatske promjene.
8. Očuvati biološku raznovrsnost ekosustava na kopnenom i podmorskim dijelu Županije, posebno područja bogata biljnim i životinjskim vrstama.

Sukladno ocjeni stanja, postavljenim općim i posebnim ciljevima te usvojenim načelima organizacije prostora, sustav razvojnih središta utvrđen je na načelima policentričnog razvijanja, uz promjene u mreži i strukturi urbanih središta.

Prema kategorizaciji razvojnih središta Primorsko-goranske županije, Općina Mošćenička Draga pripada **mikroregiji Priobalje, prostornoj cjelini Liburnija (P2)**, a naselje Mošćenička Draga kao centar općine predstavlja **lokalno središte VII. kategorije**.

Za svaku mikroregiju, odnosno prostornu cjelinu, određeno je razvojno središte koje ima ulogu generatora razvoja te cjeline. Grad Rijeka je središte mikroregije, dok je centar prostorne cjeline Grad Opatija.

Priobalje kao težište razvijanja obuhvaća područje uz more od istočne do zapadne granice Županije i sjeverni dio otoka Krka. Ovo je najvažnije težište razvijanja Županije. Ono je vezano uz najznačajniju hrvatsku luku, brodogradnju i petrokemiju. Priobalje kao težište razvijanja povezuje ne samo i ostala težišta u Županiji već i daleko šire prostore, posebice Istru i Liku. Priobalje je najperspektivniji dio Županije, međutim to se područje susreće s goleminom problemima prvenstveno zbog oskudnosti prostora. Neminovni su sukobi na tom stješnjrenom prostoru kao i opasnosti za okolinu. Stoga je razvitak Rijeke i obalnog područja potrebno sagledavati u regionalnom području, to jest u svim težištima razvijanja.

Za razvitak Priobalja od presudnog je značenja razvitak infrastrukture toga područja koja ima nacionalno značenje pa su ulaganja u to područje presudna za razvitak velikog dijela nacionalnog prostora. Očekuje se da će razvitak naselja u Priobalju biti mnogo dinamičniji, nego u ostalim područjima Županije. Stoga je neminovno usmjeravati investicije za razvitak prema drugim težištima kako bi se smanjio demografski i drugi pritisak na priobalje. S obzirom na stanje i očekivani razvitak u tom području, od velikoga je značenja zaštita prirodnih resursa, posebno zraka i mora.

Priobalni dio ima vrlo raspoznatljive prostorne cjeline:

- Rijeka. Sastoji se iz grada Rijeke i njenog okruženja – Riječki prsten. Grad Rijeka obuhvaća administrativni teritorij, a riječki prsten, kao njegov sastavni dio područje od Njivica (Omišalj) do Muna (Matulji).
- Crikvenica – Novi. Područje je to obalnog pojasa uz obalu Vinodolskocrikveničke rivijere u sklopu kojeg je i Vinodolska dolina.
- Liburnija. Obuhvaća istočni obronak Učke od Brseča do Preluke(Rijeka).

Turizam kao dominantna djelatnost prisutan je u okviru prostornih cjelina otoka i na Liburnijskom području, gdje sve jedinice lokalne samouprave imaju vrlo naglašen intenzitet.

Uz turizam kao vrlo naglašenu djelatnost, zaštita prostora Liburnije je važna planska postavka.

Stari gradovi, topografski izložene urbane cjeline i mala ruralna naselja, trebaju sačuvati svoj urbani, fisionomsko-gradbeni identitet, prepoznatljivost povijesnih naselja i njihovu prostornu cjelovitost. Ona se u krajobrazno-prostornoj slici ostvaruje s zelenim pojasom koji štiti od suvremene, najčešće neprepoznatljive arhitekture koja zna narušiti i degradirati čiste slike baštinjenog sklada starih gradova i naselja. Posebice se to odnosi na stare liburnijske gradove: Brseč, Veprinec, Mošćenice, Kastav, Stari grad, Sušak, Trsat, Bakar i Bakarski zaljev s etnozonom Prezida. Posebna se pažnja treba posvetiti očuvanju čistoće naslijeda podgrađa i padina.

## **II. ANALIZA I OCJENA STANJA I TREDOVA PROSTORNOGA RAZVOJA**

### **1. Prostorna struktura korištenja i namjene površina Općine Mošćenička Draga**

Prostornim planom uređenja Općine Mošćenička Draga (SNPGŽ 04/12), u skladu s kriterijima utvrđenim odredbama Prostornog plana uređenja Primorsko – goranske županije (SN PGŽ 14/00, 12/05, 50/06 i 03/11), površine za razvoj i uređenje podijeljene su na osnovne skupine:

Osnovna namjena i način korištenje površina u obuhvatu Plana prikazan je na kartografskom prikazu broj 1. - Korištenje i namjena površina (izmjene i dopune), u mjerilu 1:25.000.

Prostor Općine Mošćenička Draga se prema namjeni dijeli na:

- površine za razvoj i uređenje naselja
  - izgrađeni dio građevinskog područja
  - neizgrađeni dio građevinskog područja
  - akvatorij uređenih plaža
- površine za razvoj i uređenje izvan naselja za izdvojene namjene
  - izdvojeno građevinsko područje izvan naselja
    - ugostiteljsko – turistička namjena (T1 i T2)
    - ostale namjene (zdravstveno - turistička namjena / ZT)
    - groblja ( + )
    - sportsko – rekreacijska namjena / golf igralište (R1)
    - sportsko – rekreacijska namjena / nogometno igralište (R2)
    - luka otvorena za javni promet lokalnog značaja Brseč – L2 (IS1).
  - poljoprivredno tlo isključivo osnovne namjene
  - šuma isključivo osnovne namjene
  - morske površine.

Površine za razvoj i uređenje prostora naselja su područja na kojima se planira izgradnja, odnosno proširenje naselja, a određuju se građevinskim područjima naselja.

Površine za razvoj i uređenje izvan naselja (izdvojene namjene) uključuju izdvojene namjene koje se svojom veličinom, strukturom i načinom korištenja razlikuju od naselja, te koje funkcioniraju u prostoru kao autonomne prostorne cjeline. Unutar ovih područja izdvajaju se.

- ugostiteljsko – turistička namjena (T1 - hotel i T2 – turističko naselje)
- zdravstveno - turistička namjena (ZT)
- sportsko – rekreacijska namjena ( golf igralište R1, nogometno igralište -R2 )
- groblja ( + )

Općinsko vijeće Općine Mošćenička Draga, na sjednici održanoj dana 17. srpnja 2014. godine, donijelo je Odluku o izradi Ciljnih izmjena i dopuna Prostornog plana uređenja Općine Mošćenička Draga, a ista je objavljena u SN Općine Mošćenička Draga br. 5/14. Prva javna rasprava ciljnih izmjena i dopuna PPUOMD održana je od 26. rujna 2016. – 10. listopada 2016. U svrhu usklađenja Plana sa Prostornim planom PGŽ i potreba Općine, predloženo je ukidanje zdravstveno-turističke namjene (ZT) te sportsko rekreacijske namjene - nogometno igralište (R2). U fokusu prve javne rasprave IDPPU bilo je ispitivanje mogućnosti opsegaa i širenja građevinskih područja naselja obzirom da je Općina tijekom proteklih 10-ak godina primila više upita, primjedbi i sugestija upravo u dijelu osnovne strukture Plana.

Šumske površine na području Općine Mošćenička Draga zauzimaju više od 70% površine, dok poljoprivredne površine koje se obrađuju zauzimaju tek oko 1% površine općine.

Poljoprivredne, šumske i vodne površine razgraničene su na slijedeće namjene:

- poljoprivredno tlo isključivo osnovne namjene – ostala obradiva tla (P3)
- šuma isključivo osnovne namjene - gospodarske šume (Š1)
- šuma isključivo osnovne namjene zaštitne šume, namijenjene prvenstveno za zaštitu zemljišta, vodnih tokova, erozivnih područja, naselja, gospodarskih i drugih građevina (Š2)
- šuma isključivo osnovne namjene šume posebne namjene (Š3)

- ostalo poljoprivredno tlo, šume i šumsko zemljište i pašnjačke površine (PŠ).

Površine namijenjene gradnji zauzimaju 258,02 ha ili 5,57%, od kojih se veći dio odnosi na površine građevinskih područja (3,44%), a manji dio na izgrađene strukture van građevinskih područja naselja za izdvojene namjene (2,12%).

**Tabela 16:** Iskaz prostornih pokazatelja za namjenu površina iz PPUOMD (Izvor: - Prostorni plan uređenja Općine Mošćenička Draga (SNPGŽ 04/12))

redni broj	OPĆINA MOŠĆENIČKA DRAGA	oznaka	ukupno (ha)	% od površine Općine (kopno)	stan. / ha <sup>3</sup> m <sup>2</sup> / stan. <sup>4</sup>
1.	<b>GRAĐEVINSKA PODRUČJA NASELJA</b> <b>ukupno</b>	GP	<b>159,54</b>	<b>3,44</b>	<b>10,03<sup>3</sup></b>
1.1.	izgrađeni dio građevinskih područja naselja		145,24	3,13	11,01 <sup>3</sup>
1.2.	neizgrađeni dio građevinskih područja naselja		14,03	0,30	87,68 <sup>4</sup>
2.	<b>GRAĐEVINSKA PODRUČJA IZVAN NASELJA</b> <b>ZA IZDVOJENE NAMJENE</b> <b>ukupno</b>		<b>98,48</b>	<b>2,12</b>	-
2.1.	ugostiteljsko – turistička namjena	T1 i ili T2 <sub>1</sub>	3,10	0,06	-
2.2.	ugostiteljsko – turistička namjena	T2 <sub>2</sub> i T2 <sub>3</sub>	7,60	0,16	-
2.3.	<i>ostale namjene (zdravstveno - turistička namjena) **</i>	ZT	0,53	0,01	-
2.4.	sportsko – rekreacijska namjena (golf igralište)	R1	85,60	1,85	535 <sup>4</sup>
2.5.	<i>sportsko – rekreacijska namjena (nogometno igralište) **</i>	R2	1,24	0,02	-
2.6.	groblja	+	0,41	0,01	-
	<b>GRAĐEVINSKA PODRUČJA NASELJA I IZDVOJENIH NAMJENA IZVAN NASELJA</b> <b>ukupno</b>		<b>257,92</b>	<b>5,57</b>	<b>1.612<sup>4</sup></b>
3.	<b>POLJOPRIVREDNE POVRSINE - POLJOPRIVREDNO TLO OSNOVNE NAMJENE</b> <b>ukupno</b>		<b>47,56</b>	<b>1,02</b>	<b>297<sup>4</sup></b>
3.1.	ostala obradiva tla	P3	47,56	1,02	297 <sup>4</sup>
4.	<b>ŠUMSKE POVRSINE</b> <b>ukupno</b>		<b>3.277,42</b>	<b>70,84</b>	<b>0,48<sup>3</sup></b>
4.1.	gospodarske šume	Š1	2.218,65	49,64	0,72 <sup>3</sup>
4.2.	zaštitne šume	Š2	992,28	21,45	1,61 <sup>3</sup>
4.3.	šume posebne namjene	Š3	66,49	1,43	24,06 <sup>3</sup>
5.	<b>OSTALO POLJOPRIVREDNO TLO, ŠUME I ŠUMSKO ZEMLJIŠTE I PAŠNJAČKE POVRSINE</b> <b>ukupno</b>		<b>1.022,30</b>	<b>22,09</b>	<b>1,56<sup>3</sup></b>
5.1.	ostalo poljoprivredno tlo, šume i šumsko zemljište i pašnjačke površine	PŠ	1.022,30	22,09	1,56 <sup>3</sup>
6.	<b>INFRASTRUKTURNI SUSTAVI</b> <b>ukupno</b>		<b>18,60</b>	<b>0,40</b>	-
6.1.	površine infrastrukturnih sustava	IS	18,60	0,40	-
7.	<b>VODNE POVRSINE NA KOPNU</b> <b>ukupno</b>	V	<b>2,20</b>	<b>0,04</b>	-

7.1.	kopnene vodne površine - izvori , vodotoci i lokve		2,20	0,04	-
8.	<b>MORSKE POVRŠINE</b>	<b>ukupno</b>	<b>M</b>	<b>5.075,00</b>	<b>52,31</b>
8.1.	morske površine - prometne djelatnosti - obalno more namijenjeno kupanju i rekreatiji - ostale morske površine		2,00 223,44 4.849,56	0,03 4,40 96,87	- 6,63 <sup>3</sup> 0,32 <sup>1</sup>
	<b>OPĆINA MOŠĆENIČKA DRAGA</b>	<b>sveukupno</b>		<b>9.701,00</b>	<b>100,00</b>

## 2. Sustav naselja Općine Mošćenička Draga

### 2.1. Broj, veličina i osnovna obilježja prostora

PPPGŽ-om je naselje Mošćenička Draga određeno kao **lokalno središte VII. kategorije**, dok druga naselja nisu u tom smislu kategorizirana.

Sustav naselja na lokalnom nivou, odnosno na području Općine Mošćenička Draga je prilično teško definirati, iako ne i nemoguće, jer je lako uočiti da se naselja mogu u funkcionalnom i prostornom smislu grupirati u tri pojasa u odnosu na morskiju obalu:

A. Obalni pojas obuhvaća područje uz more u kojem su se smjestila glavna naselja (Mošćenička Draga) kao općinsko središte i naselja Donji Kraj, Mošćenice i Brseč sa njihovim brojnim zaselcima: Črnjari, Gornji Kraj, Haldej, Prem, Selce, Jir, Anići, Gaćice, Golovik, Loškići, Nerezani, Purgari, Ratkovići, Barci, Brivači, Filipaši, Gruzi, Obrš, Frlići, Opače, Pećari, Slamnjaki, Šćoci, Špingaroli, Uhači, Kalina, Prisunac, Velo Selo, Franeli, Mrkvići, Rovini, Ivanini, Carići, Perišići i brojni drugi. Ovaj se pojas gotovo poklapa za područjem zaštićenog obalnog pojasa. Radi položaja uz atraktivni prostor obale ili na samoj obali većina ovih naselja i njihovih zaselaka ima relativno povoljnu gospodarsko - demografsku perspektivu, pri čemu se funkcije lokalnih središta trebaju razvijati u Mošćeničkoj Dragi kao općinskom središtu.



*Slika 3: Mošćenice (izvor: <http://www.tz-moscenicka.hr>)*



**Slika 4:** Brseč (izvor: <http://www.tz-moscenicka.hr/hr/brsec/17/16>)

**B. Središnji pojas** nastavlja se na obalni pojasa i obuhvaća naselja u središnjem prostoru općine, koja su srednje veličine (manja od obalnih, ali znatno veća od onih pod Učkom). U ovaj pojas pripadaju naselja odnosno zaselci: Dragani, Lovrečići, Sveti Anton, Martina, Martinčići, Žadrići, Sovići, Grabova, Marinići, Marići, Škalameri, Zrinčići, Belići i drugi. U naseljima ovog pojasa prisutno je značajno smanjenje broja stanovnika, iako je općina u zadnjim godinama uložila znatna sredstva u poboljšanje komunalne opremljenosti (izgradnja cesta i vodovoda). Kako bi se iskoristila činjenica relativno dobre opremljenosti, a ujedno i smanjio pritisak na obalnu crtu, nastoji se osigurati (u okviru dopuštenih limita) proširenje građevinskih područja za novu izgradnju. Predviđa se da će u narednim godinama izgradnja na ovim područjima postati znatno atraktivnija nego što je danas (primjer središnje Istre).

**C. Naselja ispod Učke** obuhvaćaju najmanji broj naselja i njihovih zaselaka, ali i daleko najmanji broj stanovnika nalazi se u ovom pojusu: Sučići, Gradac, Potoki, Jurčići, Marasi, Petehi, Mihani, Andrići, Gašparići, Rošići, Muškardini, Rubinići, Stepča, Lučetići, Dugići, Špetrići, Krsonjin, Arbanasi, Trebišća i Donje Selo - Brubnjaki. Izgradnja unutar građevinskih područja regulirana je prema odredbama Prostornog plana prirode Učka (NN 24/06), a proširenje građevinskih područja naselja nije dozvoljeno.



*Slika 5: Trebišće-mitsko povijesna staza (izvor: <http://www.tz-moscenicka.hr>)*

## 2.2. Tipovi naselja

PPUO-om Mošćenička Draga, prema kriterijima utvrđenim Strategijom prostornog uređenja Republike Hrvatske, utvrđeni su tipovi naselja na području Općine Mošćenička Draga. Na području Općine nema niti jednog naselja koje bi zadovoljilo uvjete kategorije "gradskog naselja".

Kriteriji za gradsko naselje uključuju naselja s više (ili jednako) 5.000 stanovnika, manje (ili jednako) udjela poljoprivrednog u ukupnom stanovništvu, više (ili jednako) 50% radnih mjesta u odnosu na broj aktivnog stanovništva te više (ili jednako) 70% domaćinstava bez poljodijeloskog gospodarstva.

Sustav središnjih naselja i/ili sustav razvojnih središta je planirana mreža koju čine naselja kojoj se planski namjenjuje uloga generatora razvijatka svojih gravitacijskih područja. U tim se naseljima moraju razviti funkcije koje potiču razvojne aktivnosti i osiguravaju standard života na području koje im gravitira. Pod time se prvenstveno misli na ustroj državnih i županijskih ustanova (prosvjeta, zdravstvo, kultura, šport, državni uredi, upravni odjeli, itd.) kao i ostalih poticajnih funkcija i aktivnosti koje nisu od državnog ili županijskog interesa. Što je planirani rang razvojnog središta veći, to je veće njegovo gravitacijsko područje, jača njegova razvojna (gospodarska) snaga i opremljenost uslužnim funkcijama. Stoga središnja naselja imaju značajnu ulogu jer osiguravaju opskrbu i usluge stanovništvu gravitacijskog područja, što neposredno utječe na stabilnost naseljenosti i standard života, a posredno na privredni razvitak.

Središnje naselje Općine Mošćenička Draga je Mošćenička Draga, koje je prema sustavu središnjih naselja PPPGŽ svrstano u lokalna središta. Prema stupnju urbanizacije, u kategoriju jače urbaniziranih naselja ulaze naselja sa brojem stanovnika između 500 – 10.000 stanovnika. Na području Općine jedino

središnje naselje Mošćenička Draga sa ukupnim brojem stanovnika od 585 (popis 2011. godine) ulazi u tu kategoriju.

### **2.3. Građevinska područja naselja prema PPUO Mošćenička Draga**

Prostornim planom uređenja Općine Mošćenička Draga (SNPGŽ 4/12) planirana građevinska područja naselja su utvrđena u skladu s odredbama Prostornog plana Primorsko goranske županije i prilagođena stvarnim potrebama.

**Tabela 17:** Građevinska područja naselja iz PPUOMD (Izvor: - Prostorni plan uređenja Općine Mošćenička Draga (SNPGŽ 04/12), Popis stanovništva, kućanstva i stanova 2011. godine, Državni zavod za statistiku Republike Hrvatske)

Statističko naselje	Izgrađeni dio (ha)	Neizgrađeni dio (ha)	Površina ukupno (ha)	Broj stanovnika 2011.
<b>BRSEČ</b>	11,48	2,34	13,82	129
<b>GOLOVIK</b>	11,37	-	11,37	84
<b>GRABROVA</b>	3,22	-	3,22	10
<b>KALAC</b>	10,04	-	10,04	32
<b>KRAJ</b>	6,08	-	6,08	98
<b>MALA UČKA</b>	3,37	-	3,37	-
<b>MARTINA</b>	8,51	0,07	8,58	50
<b>MOŠĆENICE</b>	20,93	-	20,93	301
<b>MOŠĆENIČKA DRAGA</b>	41,79	10,88	52,67	585
<b>OBRŠ</b>	1,73	-	1,73	14
<b>SUČIĆI</b>	3,84	-	3,84	45
<b>SVETA JELENA</b>	11,91	-	11,91	93
<b>SVETI ANTON</b>	2,92	-	2,92	8
<b>ZAGORE</b>	8,05	1,01	9,06	86
<b>UKUPNO</b>	<b>145,24</b>	<b>14,30</b>	<b>159,54</b>	<b>1.535</b>

## **3. Gospodarske djelatnosti**

### **3.1. Socijalno – gospodarska struktura**

Kao pokazatelj ekonomskog rasta i razvijenosti određenog područja koristi se indeks razvijenosti prema kojemu se jedinice lokalne samouprave razvrstavaju u skupine u skladu s odlukom o razvrstavanju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave prema stupnju razvijenosti (NN158/13), a na temelju članaka 24., i 29. Zakona o regionalnom razvoju Republike Hrvatske (NN 147/14). Sukladno navedenim propisima Općina Mošćenička Draga razvrstana je u IV. Skupinu jedinica lokalne samouprave čija je vrijednost indeksa razvijenosti između 100% i 125% prosjeka Republike Hrvatske. Vrijednost indeksa razvijenosti i pokazatelja za njegov izračun koji su korišteni u postupku ocjenjivanja stupnja razvijenosti za Općinu Mošćenička Draga su sljedeći:

**Tabela 18:** Ocjenjivanje i razvrstavanje Općine Mošćenička Draga prema razvijenosti (*Izvor: Odluka o razvrstavanju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave prema stupnju razvijenosti (NN 158/13), Vrijednost indeksa razvijenosti i pokazatelja za izračun indeksa razvijenosti na lokalnoj razini, Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova Europske unije*)

	Prosječni dohodak per capita	Prosječni izvorni prihodi per capita	Prosječna stopa nezaposlenosti	Kretanje stanovništva	Udio obrazovanog stanovništva u stanovništvu 16-65 godina
	2010.-2012.	2010.-2012.	2010.-2012.	2010.-2001.	2011.
Vrijednosti osnovnih pokazatelja	29.390	4.423	9,8%	98,1	87,56%
Vrijednosti standardiziranih pokazatelja u odnosu na nacionalni prosjek	102,9%	153,0%	115,9%	97,7%	121,3%
<b>Indeks razvijenosti</b>	<b>116,31%</b>				
<b>skupina</b>	<b>IV. (100-125%)</b>				

### 3.2. Proizvodne djelatnosti

U funkcionalnom se smislu prostor Općine Mošćenička Draga može diferencirati prema specifičnim prostornim karakteristikama, sustavu naselja i prevladavajućim gospodarskim sadržajima. U tom se smislu izdvajaju dva osnovna dijela prostora:

- obalni pojas
- ruralni pojas.

Treba spomenuti da ova podjela u samom prostoru nije uvijek jasno izražena s obzirom da ukupna širina Općine Mošćenička Draga iznosi od 6 km na sjevernom dijelu općine do svega 3 km na krajnjem jugu.

U obalnom pojasu nalaze se glavni gospodarski resursi: turistički kapaciteti različitih oblika, koji uz sebe vežu aktivno stanovništvo i druge gospodarske grane u uskoj vezi s turizmom (trgovina, promet - kopneni i morski, ribarstvo, usluge i slično). Ovaj prostor svoje prirodne resurse uglavnom primjereni koristi za potrebe razvitka, iako u tom smislu još ima dosta rezervi. U ovom su području smještena glavna i najveća naselja općine, uključujući i općinsko središte Mošćeničku Dragu, kao i glavna infrastruktura (državne ceste, vodoopskrbni sustav i ostalo).

Ruralni pojas obuhvaće više (u nadmorskom smislu) prostore općine, u kojima je tursistička djelatnost malo zastupljena, a uz nju su značajne i druge gospodarske aktivnosti - poljoprivreda, stočarstvo i drugo. U gospodarskom smislu ovaj prostor ima znatne resurse koji nisu još uvijek dovoljno iskorišteni, kao što su proizvodnja zdrave hrane, ali i oblici turizma drugačiji od onih uz morsku obalu (agroturizam na seoskim gospodarstvima, planinarski i izletnički turizam i slično). Ruralni pojas karakterizira veliki broj naselja i njihovih zaselaka, što predstavlja otežavajuću okolnost u njihovom komunalnom opremanju (ceste, vodovod, struja).

### 3.3. Poslovne djelatnosti

Poslovne djelatnosti su PPUO-om Mošćenička Draga planirane u građevinskim područjima naselja. Izdvojena građevinska područja poslovne namjene izvan naselja (gospodarske zone) nisu planirane s obzirom da za to nije tijekom izrade PPUO Mošćenička Draga bio iskazan interes.

### 3.4. Ugostiteljstvo i turizam

Osnovno obilježje stanja gospodarstva Općine Mošćenička Draga je turistička monokultura, koja ima i pozitivne, ali i negativne efekte. Pozitivno je da se u turizmu mogu zaposliti stalni, ali i sezonski radnici, kao i da turizam valorizira prirodne resurse, kulturnu baštinu, privatno poduzetništvo i ostale gospodarske grane. Negativni je efekt u sezonskom prihodu i zaposlenosti, odnosu između organiziranog hotelskog smještaja i malih iznajmljivača, nesigurnost turističkog prihoda zbog konjukturnih fluktuacija turističkog prometa, te veliki nesrazmjer između korištenja hotela kroz sezonu i stagnacije svih djelatnosti izvan turističke sezone. Pozitivan trend je produljenje turističke sezone.

Naselje Mošćenička Draga je turističko mjesto subregionalnog značenja u okviru kontinentskog turističkog prostora, te je Pravilnikom o proglašavanju turističkih općina i gradova i o razvrstavanju naselja u turističke razrede (NN 122/09, 09/10, 61/10, 82/10, 36/11, 89/11, 146/11, 141/12, 144/12, 38/13, 153/13, 126/15, 15/16, 54/16, 113/16 i 26/17) uvrštena u turističko mjesto A razreda, dok su naselja Brsec i Mošćenice svrstana u turistička mjesta C razreda.

Prema popisu kategoriziranih turističkih objekata, hotela, kapova i marina u Republici Hrvatskoj kojeg vodi Ministarstvo turizma na području Općine Mošćenička Draga, kategorizirani su:

*Tabela 19: Kategorizirani turistički objekti – hoteli*

Objekt i kategorija	Sjedište objekta (ulica i mjesto)	Subjekt (koji posluje s objektom)	Broj soba	Broj smještajnih jedinica		
				Hotelskih apartmana	ukupno	kreveta
HOTEL MEDITERAN 3*	Trg Slobode 51417 Mošćenička Draga	LIBURNIA RIVIERA HOTELI d.d.	69	-	69	135
VILLA PRIVILEGGIO 3*	Potok 5A 51417 Mošćenička Draga	VILLA PRIVILEGGIO, obrt za ugostiteljstvo	11	-	11	22
HOTEL MARINA 4*	Aleja slatina 2 51417 Mošćenička Draga	LIBURNIA RIVIERA HOTELI d.d.	182	-	182	334
<b>UKUPNO</b>			<b>262</b>	<b>-</b>	<b>262</b>	<b>491</b>

**Tabela 20:** Kategorizirani turistički objekti – kampovi (izvor:www.camping.hr)

Objekt i kategorija	Sjedište objekta (ulica i mjesto)	Subjekt (koji posluje s objektom)	Broj smještajnih jedinica			Smještajni kapacitet
			Kamp mjesata	Kamp parcela	ukupno	
KAMP DRAGA 3*	Aleja Slatina bb 51417 Mošćenička Draga	EURO CAMPUS d.o.o. 51417 Mošćenička Draga	15	95	110	330
<b>UKUPNO</b>			<b>15</b>	<b>95</b>	<b>110</b>	<b>330</b>

Na području Općine djeluje Turistička zajednica Općine Mošćenička Draga.

**Tabela 21:** Turistički promet po vrstama smještaja - dolasci (izvor: Turistička zajednica Općine Mošćenička Draga)

Vrsta smještaja	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	2016. (EVISITOR SUSTAV)
Hoteli	17133	16761	18059	17108	18607	19626
Obiteljski smještaj	16542	19378	19165	18040	20523	21594
Kamp	6570	7746	7375	7055	8163	8180
<b>KOMERCIJALNI KAPACITETI</b>	<b>40245</b>	<b>43885</b>	<b>44599</b>	<b>42203</b>	<b>47293</b>	<b>49400</b>
<b>NEKOMERCIJALNI KAPACITETI</b>	<b>205</b>	<b>214</b>	<b>221</b>	<b>219</b>	<b>233</b>	<b>723</b>
<b>UKUPNO:</b>	<b>40450</b>	<b>44099</b>	<b>44820</b>	<b>42422</b>	<b>47526</b>	<b>50123</b>
<i>domaći</i>	1419	1695	1530	1440	1536	1621
<i>strani</i>	39031	42404	43290	41037	45990	48502

**Tabela 22:** Turistički promet po vrstama smještaja - noćenja (izvor: Turistička zajednica Općine Mošćenička Draga)

Vrsta smještaja	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	2016. (EVISITOR SUSTAV)
Hoteli	79760	76447	78850	73798	77446	76135
Obiteljski smještaj	98169	114275	122003	114230	128681	131883
Kamp	21507	23796	24394	23286	26005	28520
<b>KOMERCIJALNI KAPACITETI</b>	<b>199436</b>	<b>214518</b>	<b>225247</b>	<b>211314</b>	<b>232132</b>	<b>235516</b>
<b>NEKOMERCIJALNI KAPACITETI</b>	<b>5130</b>	<b>5758</b>	<b>6174</b>	<b>7023</b>	<b>6533</b>	<b>11090</b>
<b>UKUPNO:</b>	<b>204566</b>	<b>220276</b>	<b>231421</b>	<b>218337</b>	<b>238665</b>	<b>247628</b>
<i>domaći</i>	8394	10104	11972	9837	10845	8521
<i>strani</i>	198172	210172	219449	208500	227820	239107

Iz tabela 21 i 22 u kojima je prikazan turistički promet po vrstama smještaja vidljivo je da je broj turista od 2011. do 2016. u porastu. Od ukupnog broja turista strani turisti imaju udio od preko 90% dolazaka i noćenja. Većina smještajnih kapaciteta čine komercijalni kapaciteti od kojih je najveći trend rasta zabilježen u sklopu obiteljskog smještaja.

**Tabela 23:** Broj ležaja i dani popunjena (izvor: Turistička zajednica Općine Mošćenička Draga)

	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	2016. (EVISITOR SUSTAV)
<b>Broj ležaja</b>	<b>2809</b>	<b>2738</b>	<b>2841</b>	<b>2981</b>	<b>3068</b>	<b>2942</b>
Hoteli	655	655	655	655	673	491
Autokamp	400	400	400	400	400	330
Obiteljski smještaj	1754	1683	1786	1926	1995	2121 + 490 pomoć.
<b>DANI POPUNJENJA</b>	<b>5,05</b>	<b>4,99</b>	<b>5,16</b>	<b>5,14</b>	<b>5,02</b>	<b>4,94</b>

Važećim Prostornim Planom Općine površine ugostiteljsko – turističke namjene iznose:

- Mošćenička Draga T1 i/ili T2, površina oko 3,10 ha, pretežito izgrađena
- Mošćenice T2, površina oko 2,90 ha, neizgrađena
- Brseč: T2, površina oko 4,70 ha, neizgrađena.

Prostornim Planom PGŽ(32/13) predviđeno je pripajanje zone ugostiteljsko-turističke namjene Mošćenička Draga građevinskom području naselja temeljem Znanstveno-stručne analize prostorno-ekonomskih i ekoloških čimbenika turističkih zona u Primorsko-goranskoj županiji Instituta za turizam Zagreb iz 2010. godine. Zaključeno je da je predmetno područje pretežito izgrađeno turističkim smještajnim kapacitetima, objektima za sport i rekreaciju te trgovackim objektima. Orientacija zone, povezanost s plažom i naseljem, prometna i infrastrukturna opremljenost i visoka razina kvalitete prirodnih resursa faktori su visoke prostorno-ekološke vrijednosti zone. Ocijenjeno je da je zona pogodna za turizam u skladu s postojećom prostorno-planskom dokumentacijom, uz preporuku da se zona prenamijeni u građevinsko područje namijenjeno osim za turizam i za izgradnju objekata društvenog standarda (škola, ambulanta i sl.) uz osiguranje uvjeta za kvalitetno poslovanje postojećih i novih hotelskih i sličnih objekata.

Prema važećem prostornom Planu Općine Mošćenička Draga, izgradnja građevina iz skupine (T1) podrazumijeva izgradnju građevine sa najmanje 70% kreveta u hotelima i najviše 30% kreveta u apartmanima. Izgradnja građevina iz skupine (T2) podrazumijeva izgradnju građevine sa najmanje 70% kreveta u apartmanima i najviše 30% kreveta u hotelima.

Sukladno Pravilniku o razvrstavanju, kategorizaciji i posebnim standardima ugostiteljskih objekata iz skupine hoteli (NN 56/16) turističko naselje je objekt iz skupine hoteli, u kojemu se gostima pružaju usluge smještaja, doručka i rekreacije, a posluje kao funkcionalna cjelina koju čini više samostalnih građevina u kojima su recepcija, smještajne jedinice, ugostiteljski i drugi sadržaji. Turističkim naseljem u cjelini upravlja ugostitelj koji posluje Turističkim naseljem.

Osnovni sadržaji istog su: prijemni hol s recepcijom, smještajne jedinice, restoran, točionik, zajednički sanitarni čvor za goste i sadržaje za rekreaciju.

Unutar vrste turističko naselje mogu se prostorno nalaziti i druge vrste ugostiteljskih objekata za smještaj istog ugostitelja koji se kategoriziraju zasebno primjenom propisa koji se na njih odnose.

Smještajne jedinice u turističkom naselju mogu biti:

- sobe,
- obiteljske sobe,
- hotelski apartmani,
- studio apartmani i
- apartmani.

Samostalne građevine u kojima se nalaze smještajne jedinice u turističkom naselju mogu se nazivati komercijalnim nazivima: bungalow, paviljon, vila i sl. i kao takve oglašavati i isticati u cjenicima.

Kategoriziranom objektu koji ima dodatne sadržaje, uređenje, opremu, uređaje i usluge prilagođene posebnim zahtjevima gosta mogu se utvrditi posebni standardi.

#### **4. Opremljenost prostora društvenom i komunalnom infrastrukturom**

##### 4.1. Društvene djelatnosti

###### ŠKOLSTVO

###### Osnovno školstvo

Osnovno školovanje na području Općine organizirano je u tri područna odjela Osnovne škole "Viktor Car Emin" iz Lovrana:

- Područna škola "Eugen Kumičić" Mošćenička Draga
- Područna škola Brseč
- Područna škola Mošćenice.

Broj razrednih odjela u školskoj godini 2016/17:

- Područna škola "Eugen Kumičić" Mošćenička Draga (6 razrednih odjela)
- Područna škola Brseč (1 razredni odjel)
- Područna škola Mošćenice(1 razredni odjel).

**Tabela 24:** *Dječji vrtići i druge pravne osobe koje ostvaruju program predškolskog odgoja, početak pedagoške godine na području Općine Mošćenička Draga (Izvor: Gradovi u statistici, Državni zavod za statistiku Republike Hrvatske)*

Mošćenička Draga	Općina	broj stanovnika / popis 2011.	2011/2012		2012/2013		2013/2014		2014/2015		2015/2016	
			broj ustanova	dječa ukupno	zaposleni ukupno	broj ustanova	dječa ukupno	zaposleni ukupno	broj ustanova	dječa ukupno	zaposleni ukupno	broj ustanova
1.535	1	24	3	1	29	3	1	30	5	1	33	6
Mošćenička Draga	Općina	broj stanovnika / popis 2011.	broj ustanova	dječa ukupno	zaposleni ukupno	broj ustanova	dječa ukupno	zaposleni ukupno	broj ustanova	dječa ukupno	zaposleni ukupno	broj ustanova
1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1

Iako je broj ustanova unutar kojih se ostvaruje program predškolskog razvoja ostao nepromijenjen (jedna ustanova), broj zaposlenih se u periodu od 2011. – 2015. povećao za duplo, ali i broj djece se također udvostručio u odnosu na 2011. godinu, sa 24 djeteta porastao je na 43.

Dječji vrtić "Grobnički tići", podružnica Mošćenička Draga, od prosinca 2016. godine djeluje u novoizgrađenom objektu na području Svetog Petra. Unutar novoizgrađenog objekta djeluju dvije vrtićke i jedna jaslička skupina, a vrtić trenutno pohađa 57-ero djece.

**Tabela 25: Osnovne škole, početak pedagoške godine na području Općine Mošćenička (Izvor: Gradovi u statistici, Državni zavod za statistiku Republike Hrvatske)**

<b>Mošćenička Draga</b>	<b>Općina</b>	<b>broj stanovnika / popis 2011.</b>	<b>2011/2012</b>			<b>2012/2013</b>			<b>2013/2014</b>			<b>2014/2015</b>			<b>2015/2016</b>		
			broj škola	Učenici ukupno	Učitelji ukupno	broj škola	Učenici ukupno	Učitelji ukupno	broj škola	Učenici ukupno	Učitelji ukupno	broj škola	Učenici ukupno	Učitelji ukupno	broj škola	Učenici ukupno	Učitelji ukupno
1.535		3				3			3			3			3		
		68				74			66			66			65		
		9				9			9			9			9		

Usporedno se predškolskim odgojem, broj učenika osnovnih škola je u istom promatranom periodu uzlazno silaznog karaktera (povećanje broja učenika 2012. rezultiralo je padom u četverogodišnjem periodu), uz nepromijenjen broj učitelja u razdoblju od 2011. – 2015. godine.

## ZDRAVSTVO

Na području zdravstvene zaštite u Općini Mošćenička Draga prema dostupnim podacima trenutno djeluju:

- Ordinacija opće medicine Vesna Batagelj Matulja, dr. med.
- Ordinacija dentalne medicine Ivan Lošćac, dr. med. dent.
- Specijalistička ordinacija obiteljske medicine Tamara Sinožić, dr. med.
- Privatna ljekarna Biserka Redi, mag. pharm.

## SOCIJALNA SKRB

Djelatnost socijalne skrbi organizirana je preko nadležnog Upravnog odjela za zdravstvenu zaštitu i socijalnu skrb Primorsko-goranske županije.

Nova građevina javne namjene sagrađena je u centru naselja Mošćenička Draga, a obuhvatila je sadržaje kako zdravstvene, tako i kulturne. U prizemlju građevine osiguran je prostor za liječnika obiteljske medicine, stomatologa i apoteku, a na katu dvorana za sastanke, podružnica opatijske knjižnice te još jedna ambulanta.

## KULTURA

Kulturne funkcije su relativno dobro razvijene i to zbog povećane potražnje stanovnika, ali i turizma.

U sklopu kulture djeluju sljedeće udruge:

- Ekomuzej Mošćenička Draga
- Vokalna skupina "Mareta"
- Katedra čakavskog sabora za Općinu Mošćenička Draga u naselju Mošćenice
- Udruga "Jenio Sisolski" Brseč
- Zajednica Talijana Mošćenička Draga

**Kulturne ustanove u Općini Mošćenička Draga:**

- ogranačke Gradske knjižnice i čitaonice Opatija u naselju Mošćenička Draga
- muzejska zbirka i točka u naselju Mošćenice
- rodna kuća književnika Viktora Cara Emina u naselju Kraj
- rodna kuća književnika Eugena Kumičića u naselju Brseč (uređena knjižnica, memorijalna soba, umjetnička galerija i višenamjenska dvorana)
- umjetnička galerija De Karina u naselju Zagore

Svake se godine obilježava kandelora (svijećnica) kao povijesni dan naselja Mošćenice, kao i Aurelijev dan naselja Brseč i Petrova – dan naselja Sveti Petar. Dan Općine Mošćenička Draga obilježava se feštom Sv. Marina u Mošćeničkoj Dragi na dan 24. srpnja. Tijekom godine u Mošćeničkoj Dragi održavaju se i brojne glazbene i druge manifestacije (Smotra i regata tradicijskih barki na jedra-Mala barka, Međunarodna likovna kolonija – Mošćenički pinelić, Blues festival B&D, Učka outdoor i druge).

**SPORT I REKREACIJA**

Na području Općine Mošćenička Draga djeluju sportske udruge:

- nogometni klub "Draga" M. Draga
- jedriličarski klub "Orion" M. Draga
- boćarski klub "Draga" M. Draga

**OSTALE UDRUGE**

- Udruga u turizmu – Mošćenička Draga
- Udruga građani Brseča
- Lovačko društvo "Perun" Mošćenička Draga
- Dobrovoljno vatrogasno društvo Sisol
- Udruga Kandalora - Mošćenice

**4.2. Komunalna infrastruktura**

U razdoblju od 2013. – 2016. Razvrstavanje cesta temeljeno je na Odlukama o razvrstavanju javnih cesta objavljenim u "Narodnim novinama" 66/13, 94/14, 66/15, 96/16.

**Državne ceste**

Na području Općine Mošćenička Draga u kategoriji državnih cesta nalazi se državna cesta državna cesta D66 (Pula - Labin - Mošćenička Draga - Opatija - Matulji), pri čemu je dužina ove ceste na području općine 16,29 km koja ujedno ima ulogu primarnog lokalnog pravca. Zbog činjenice da prolazi kroz naselja ne može udovoljiti suvremenim prometnim zahtjevima. Iz tog razloga se planira izgradnja obilaznice Opatijske rivijere, za koju je izrađena detaljnija projektna dokumentacija.

**Županijske ceste**

Na području Općine Mošćenička Draga u kategoriji županijskih cesta nalazi se županijska cesta Ž5082 Mošćenička Draga (D66) – Mošćenice(L58064) dužine 2,39 km. Održavanje županijske ceste u nadležnosti je Županijske uprave za ceste.

**Lokalne ceste**

Na području Općine Mošćenička Draga u kategoriji lokalnih cesta nalazi se lokalna cesta L58064 Mošćenice (Ž5082) - Sv. Jelena – Brseč (D66), dužine 7,03 km.

**Ostale ceste**

Za područje Općine od značaja su i ostale ceste pod upravom i nadležnošću Općine Mošćenička Draga (ukupno 57 cesta), dužine cca 31 km. Ostale ceste treba privesti funkciji sistematskim planom rekonstrukcija. Za područje Općine Mošćenička Draga od osobite je važnosti i potreba obnove postojećih, te izgradnja novih protupožarnih puteva, koji bi se ujedno koristili i kao gospodarski putevi u obavljanju poljoprivrednih djelatnosti.

## POMORSKI PROMET

Luka Mošćenička Draga se nalazi u građevinskom području naselja Mošćenička Draga i ima kapacitet priveza za 2 – 3 broda (ovisno o veličini i načinu priveza) te cca 60 brodica za domicilno stanovništvo. Planom se predviđa proširenje akvatorija luke otvorene za javni promet županijskog značaja (L1) u Mošćeničkoj Dragi sukladno planovima Županijske lučke uprave Opatija - Lovran - Mošćenička Draga, kao i rekonstrukcija te održavanje potrebne lučke opreme. U kopnenom djelu luke moguće je smjestiti pomoćne građevine koje su s djelatnošću luke u neposrednoj ekonomskoj, prometnoj ili tehnološkoj svezi.

Planirana luka otvorena za javni promet lokalnog značaja Brseč nalazi se unutar izdvojenog građevinskog područja izvan naselja (u uvali između Rive i rta Šip), kapaciteta do ukupno 50 manjih brodica, a namjena je privez brodica domicilnog stanovništva.

## ZRAČNI PROMET

Za područje Općine Mošćenička Draga nema mogućnosti uvođenja zračnog prometa, već se zračni promet usmjeruje na korištenje zračne luke na Krku. Za interventne potrebe (kao helidrom) moguće je do dalnjeg koristiti prostor nogometnog igrališta u središtu Općine.

## ELEKTRONIČKE KOMUNIKACIJE

Planirane trase za izgradnju elektroničke komunikacijske kanalizacije odnosno podzemnih TK kabela, kako optičkih tako i pristupnih TK kabela, treba prilagoditi (u pravilu) trasi prometnica ili drugih javnih površina. U novim građevinama instalacije elektroničkih komunikacija treba biti izvedena u kabelskom ormaru, od kojega do kraja građevinske čestice treba položiti najmanje 2 cijevi Ø40 mm za manji, odnosno 3 cijevi Ø40 mm za veći objekt, kao pripremu za uvođenje podzemnih priključaka.

U cilju zadovoljenja razvoja elektroničke komunikacijske infrastrukture za pružanje komunikacijskih usluga putem elektromagnetskih valova, bez korištenja vodova, omogućava se postavljanje baznih stanica i njihovih antenskih sustava na antenskim prihvativa na izgrađenim građevinama i rešetkastim i/ili jednocačnim stupovima unutar i izvan naselja prema sljedećim načelima:

- unutar građevinskih područja naselja sa antenskim sustavom na postojećim građevinama i to: fasadni tip koji ne prelazi visinu građevine ili krovni tip visine 2-5 metara od najviše točke građevine te, iznimno, krovni tip visine 5-10 metara od najviše točke građevine, ali samo na građevinama od javnog značaja uz suglasnost vlasnika i korisnika građevine te telekomunikacijskim objektima, objektima poslovne namjene i protupožarne zaštite;

- izvan građevinskih područja naselja sa antenskim sustavom na samostojećim antenskim stupovima na udaljenosti većoj od 200,0 m od ruba građevinskog područja (ali i više od zaštićenih povijesnih cjelina i pojedinačnih kulturnih dobara prema posebnim uvjetima nadležnih institucija); a sve vodeći računa o mogućnosti pokrivanja tih područja radijskim signalom koji će se emitirati radijskim sustavima smještenim na te antenske prihvate (zgrade i/ili stupove) uz načelo zajedničkog korištenja od strane svih operatora-koncessionalara, gdje god je to moguće.

Antenski prihvati se ne smiju postavljati na objektima koja su kulturna dobra bez suglasnosti nadležnog konzervatorskog odjela.

Sukladno odredbama Pravilnika o jednostavnim građevinama i radovima (NN 79/14) za postavljanje antenskih prihvata na postojeće građevine, ako je u skladu s glavnim projektom, nije potrebno ishodovati građevinsku dozvolu. Prije ishodenja odgovarajućih akata za postavljanje novih samostojećih antenskih stupova, odnosno dodavanje antena na postojeće antenske stupove, na već elektromagnetskim poljima opterećenu bilo koju lokaciju unutar Općine Mošćenička Draga mora biti sačinjen jednostavni račun utjecaja više frekvencija na ljude i okolinu (prilikom izrade i izdavanja sanitarnih uvjeta koji prate građevinsku dokumentaciju samostojećih antenskih stupova).

Gradnja objekata pokretne elektroničke komunikacije odvija se u skladu s odredbama Prostornog plana Primorsko-goranske županije.

#### Odašiljači, pretvarači i sustav veza

Prema podacima Odašiljača i veza d.o.o. na području Općine Mošćenička Draga ova tvrtka nema izgrađenih niti planiranih lokacija za RTV odašiljače, pretvarače i sustave veza.

Kroz područje Općine Mošćenička Draga prolazi radijski koridor Učka – Krk (Zidine).

#### BAZNE POSTAJE

Sukladno Uredbi o mjerilima razvoja elektroničke komunikacijske infrastrukture i druge povezane opreme (NN br 131/12 i 92/15) prostorom Općine Mošćenička Draga obuhvaćeno je 6 elektroničkih komunikacijskih zona namijenjenih izgradnji samostojećih antenskih stupova.

**Tabela 26:** Stanje baznih postaja na području Općine Mošćenička Draga (izvor: HAKOM)

Stanje na dan	31.12.2012.	31.12.2016.
Broj baznih postaja	4	4
Broj lokacija*	3	3
Broj antenskih stupova u vlasništvu operatora**	1	1
Broj antenskih prihvata na postojećim objektima	2	2

\* broj lokacija na kojima se nalaze bazne postaje, uvezši u obzir činjenicu da bazne postaje različitih operatera mogu biti na istom antenskom stupu ili postojećem objektu

\*\*broj antenskih stupova i samostojećih nosača u vlasništvu operatora javnih komunikacijskih mreža pokretnih komunikacija (VIPnet, Tele2 i HT)

#### ELEKTROOPSKRBA

Kupci električne energije na području Općine Mošćenička Draga (ukupno cca 1.100 kupaca) dio su konzuma TS 110/20 kV Lovran. Osim kupaca u Općini Mošćenička Draga, konzum TS 110/20 kV Lovran čine i kupci u Općini Lovran i u Gradu Opatiji. Godišnja potrošnja električne energije za Općinu Mošćenička Draga iznosi približno 5.800.00 kWh.

**Tabela 26a:** Duljine i udjeli elektroenergetskih vodova prema vrsti vodova (izvor: HEP – Operator distribucijskog sustava d.o.o. ELEKTROPRIMORJE RIJEKA )

NAPONSKA RAZINA VODA	NADZEMNI VODOVI (km)	PODZEMNI VODOVI (km)	NADZEMNI VODOVI (%)	PODZEMNI VODOVI (%)	UKUPNO (km)
35kV	0,0	0,0	0,0%	0,0%	0,0
20kV	18,3	11,5	61,4%	38,6%	29,8
<b>UKUPNO</b>	<b>18,3</b>	<b>11,5</b>	<b>61,4%</b>	<b>38,6%</b>	<b>29,8</b>

Važećim razvojnim planovima HEP-a predviđa se zadržavanje postojećeg 110 kV voda od TE PLOMIN - TS 110 kV LOVRAN, koji jednim dijelom svoje trase prolazi područjem Općine Mošćenička Draga. Dalekovod zadržava funkciju koju ima i danas u sustavu prijenosne mreže Republike Hrvatske. U zaštićenom koridoru dalekovoda ograničena je mogućnost izgradnje zbog opasnosti udara, odnosno ugrožavanja sigurnosti pogona vodova. Razvojnim planovima nije predviđena izgradnja novih elektroenergetskih građevina i vodova naponskog nivoa 110 kV i više.

Distribucija električne energije prema potrošačima na području Općine Mošćenička Draga vrši se iz distributivnih trafostanica 20/0,4 kV, a napajanje je najvećim dijelom izvedeno podzemnim kV kabelima, a manje nadzemnim 20 kV vodovima. S obzirom na predviđenu namjenu površina, očekivanu povećanu potrošnju sadašnjih potrošača i buduću izgradnju, neophodno će biti dograditi postojeću 20 kV mrežu u dijelu gdje je ona već izvedena, odnosno izgraditi novu za zone koje do danas nisu elektrificirane.

Postojeće trafostanice 20/0,4 moguće je po potrebi rekonstruirati ili zamijeniti na istoj lokaciji novom trafostanicom 20/0,4 kV drugog tipa i većeg kapaciteta.

Planirane trafostanice 20/0,4 kV će se graditi neposrednom provedbom Plana, kao samostojeće građevine ili kao ugradbene u građevini. Ako se trafostanice 20/0,4 kV grade kao samostojeće, potrebno je za njih osigurati zasebne građevne čestice najmanje površine 30 m<sup>2</sup>, na lokacijama koje će se odrediti projektnom dokumentacijom.

Javna rasvjeta će se dograđivati u sklopu postojeće i buduće nadzemne niskonaponske mreže ili kao samostalna, izvedena na zasebnim stupovima.

## OPSKRBA PLINOM

Prostornim planom Primorsko - goranske županije usvojena je trasa međunarodnog plinovoda Italija – Hrvatska, a na trasi kopnenog dijela magistralnog plinovoda su određene mjerno - reduksijske stanice (MRS), kao mjesta priključka županijske mreže plinovoda. Koncepcija plinofikacije Općine Mošćenička Draga se temelji na Studiji i idejnem projektu opskrbe prirodnim plinom Primorsko - goranske županije. Sukladno dinamici realizacije sustava plinofikacije područja županije bit će moguće spajanje područja Općine Mošćenička Draga na plinoopskrbni sustav. Na području Općine planiran je koridor regionalnog plinovoda i mjerno-reduksijska stanica MRS Mošćenička Draga.

Do izrade plinoopskrbnog sustava dozvoljeno je korištenje ukapljenog plina kao energenta i postava odgovarajućih spremnika ukapljenog plina. Spremniči za plin se mogu locirati na najmanje 6,0 m od prometnice i 2,0 m od granice susjedne građevne čestice.

## VODOOPSKRBNI SUSTAV

Trenutno je javni vodoopskrbni sustav gotovo u potpunosti iskorišten, a zbog velikih gubitaka u mreži sustavno se obnavlja u posljednjim godinama. U narednom razdoblju se očekuje povećanje potrošnje vode. Do povećanja će doći zbog oživljavanja turističke i ostale privrede te zbog povećanja broja potrošača. U narednom razdoblju svakako bi trebalo proširiti vodoopskrbnu mrežu i na naselja koja trenutno nisu priključena na javni vodoopskrbni sustav, prvenstveno na naselja koja se nalaze unutar ZOP-a.

Opskrba pitkom i tehnološkom vodom :

- duljina javne vodoopskrbne mreže na području Općine Mošćenička Draga u km: 56 km mreže
- potrošnja pitke vode : L/stanovniku: 56.991 godišnje 4.871 l/stanovniku mjesечно

Izgradnja i proširenje sustava opskrbe vodom Općine Mošćenička u skladu je sa Vodoopskrbnim planom Županije. Osim izgradnje novih cjevovoda i pratećih građevina i uređaja, razvoj vodoopskrbe treba temeljiti na povećanju potrebnih količina vode, a djelove vodoopskrbne mreže potrebno je rekonstruirati. U ZOP-u izgradnju vodoopskrbnog sustava treba istovremeno pratiti i izgradnja sustava odvodnje otpadnih voda.

Djelatnost javne vodoopskrbe i odvodnje na području Općine Mošćenička Draga obavlja javni isporučitelj vodne usluge Liburnijske vode d.o.o. Ičići

Kvaliteta vode koja se koristi za vodoopskrbu je vrlo dobra, osim nakon oborina jačeg intenziteta, naročito nakon dužih sušnih perioda, kada se voda zna zamutiti. S obzirom na relativnu starost dijela vodoopskrbne mreže, potrebno je izvršiti njenu sanaciju i rekonstrukciju radi smanjenja gubitaka i bolje sigurnosti opskrbe.

Zahvati za koje je izrađena projektna dokumentacija, te su dobivene ili su u postupku izdavanja dozvole za građenje:

- proširenje i rekonstrukcija mreže za dio naselja Mošćenička Draga i Mošćenice
- proširenje i rekonstrukcija mreže za naselje Kraj
- izgradnja crpne stanice Sv. Petar

Planirani zahvati:

- proširenje vodoopskrbne mreže sa pripadajućim objektima naselja Sučići, Sveti Anton i Obrš (zaseoci Frlići, Haldej, Prem i drugi) na način da se osigura transport vode gravitacijom iz smjera Učka ili tlačenjem iz smjera Medveja – Kali
- izgradnje vodospreme Sv. Anton
- planiranje zahvata na dalnjem dizanju vode od obale prema Visokoj zoni Općine kako bi veći dio Općine Mošćenička Draga imao mogućnost sigurne vodoopskrbe u toku čitave godine (vodom iz smjera Opatije)
- planiranje zahvata na sanaciji i rekonstrukciji dijela vodoopskrbne mreže s obzirom na relativnu starost cjevovoda radi smanjenja gubitaka i bolje sigurnosti vodoopskrbe

## ODVODNJA

Odlukom o odvodnji otpadnih voda (SN 25/99) i Odlukom o Izmjenama i dopunama Odluke o odvodnji otpadnih voda (SN 07/00) Općina Mošćenička Draga utvrdila je uvjete i način odvodnje otpadnih i drugih voda javnim sustavom odvodnje, način i uvjete odvodnje na područjima gdje odvodni sustav nije izgrađen, kao i druga pitanja u vezi s odvodnjom otpadnih voda.

Rješenje sustava odvodnje Općine Mošćenička Draga u najvećoj mjeri je izrađeno prema "Idejnom rješenju sanitарне kanalizacije Liburnijske rivijere i zaleđa", izradač IGH Rijeka, 2001. godine. Sve aktivnosti na izgradnji sustava odvodnje vršiti će se u skladu s odredbama Zakona o vodama (NN 153/09 i 130/11, 56/13, 14/14), Državnog plana za zaštitu voda i drugih odluka. Odvodnja na prostoru Općine Mošćenička Draga rješavati će se razdjelnim modelom kanalizacije. Iznimno se u djelovima užeg centra naselja Mošćenička Draga, Mošćenice i Brseč mogu zadržati elementi mješovitog sustava.

Odlukom o odvodnji otpadnih voda na području aglomeracije Liburnijske rivijere (SN PGŽ 15/16 od 17. lipnja 2016.) utvrđen je način odvodnje otpadnih voda na području Grada Opatije, Općine Matulji (dio koji nije obuhvaćen Odlukom o odvodnji na području aglomeracije Rijeka), Općine Lovran i Općine Mošćenička Draga; način odvodnje odvodnje onečišćenih oborinskih voda koje se ne ispuštaju u sustav javne odvodnje; zemljopisni podaci o mjestu ispuštanja otpadnih voda iz sustava javne odvodnje u tijela površinskih voda; uvjeti ispuštanja otpadnih voda na područjima na kojima je i na kojima nije izgrađen sustav javne odvodnje - granične vrijednosti emisije otpadnih voda; podaci o nadležnostima održavanja sustava javne odvodnje; uvjeti održavanja bioloških uređaja za pročišćavanje sanitarnih otpadnih voda, održavanja i pražnjenja sabirnih i septičkih jama; granične vrijednosti emisije otpadnih voda; upućivanje na obvezu priključenja na građevine javne odvodnje sukladno odluci o priključenju i općim i tehničkim uvjetima isporuke vodnih usluga; način i uvjeti davanja koncesije za pražnjenje sabirnih i septičkih jama.

Pročišćavanje otpadnih voda:

- duljina kanalizacijske mreže na području Općine Mošćenička Draga u km: 10,5 km
- uređaj za pročišćavanje otpadnih voda – broj UPOV-a i kapacitet u ES broj: 1 taložnica

Odvodnja na prostoru Općine Mošćenička Draga rješavati će se u tri sustava:

- sustav Mošćenička Draga
- sustav Brseč
- sustav Kraj.

Zahvati za koje je izrađena projektna dokumentacija, te su dobivene ili su u postupku izdavanja dozvole za građenje:

- Sustav odvodnje otpadnih voda naselja Kraj i zaseoka Gradac – spajanje gravitacijom u smjeru Medveja prema UPOV Ičići
- rekonstrukcija i izgradnja sustava odvodnje naselja Mošćenička Draga, u sklopu sustava rekonstruira se postojeća crpna stanica Mošćenička Draga za tlačenje prema sustavu Kraj i dalje prema UPOV Ičići
- rekonstrukcija crpne stanice Mošćenička Draga

Planirani zahvati:

- Sustav Breč
  - izgradnja uređaja za pročišćavanje na lokaciji u blizini groblja Brseč, kapacitet uređaja 300 ES
  - izgradnja crpne stanice za potrebe transporta otpadnih voda prema UPOV-u
  - proširenje sustava odvodnje
- proširenje mreže i izgradnja crpnih stanica na postojećem sustavu Mošćenička Draga
- proširenje mreže i izgradnja crpnih stanica na budućem sustavu Kraj

Naselja u višoj zoni (radi se malim zaseocima sa svega nekoliko kuća), kao i sva naselja koja nisu obuhvaćena planiranim sustavima odvodnje Mošćenička Draga, Brseč i Kraj rješenje odvodnje otpadnih voda mogu rješavati izgradnjom manjih bioloških uređaja za pročišćavanje, odnosno izgradnjom nepropusnih septičkih jama.

#### UREĐENJE VODOTOKA I VODA

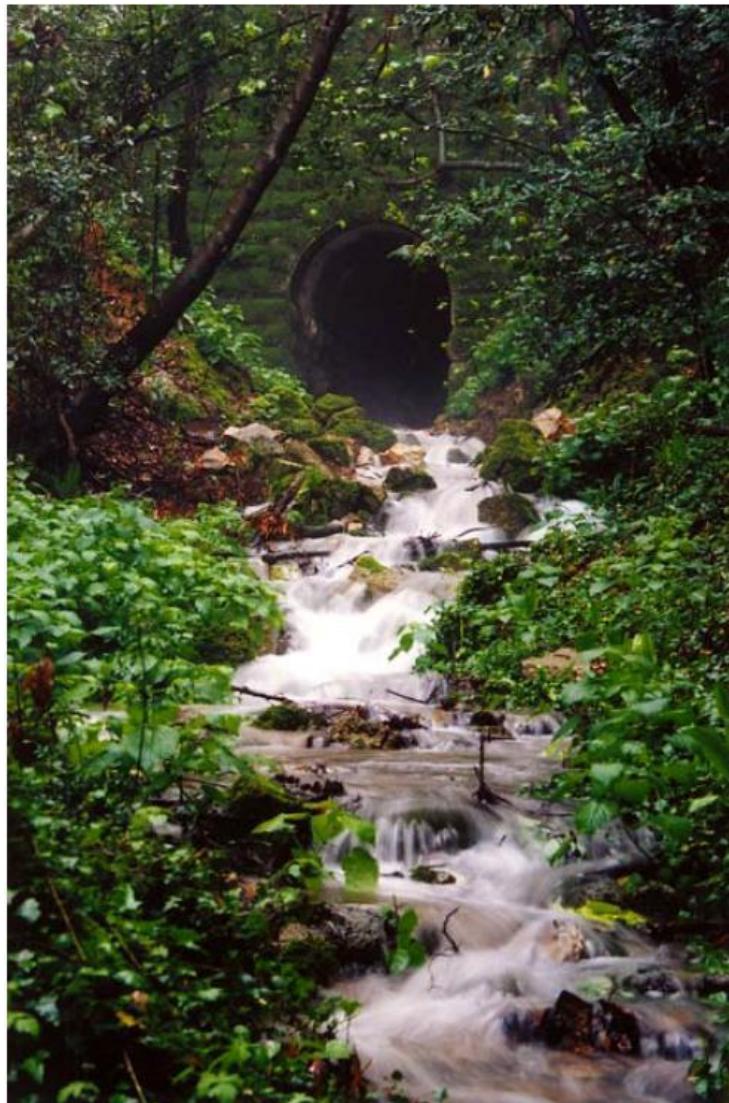
Na području Općine Mošćenička Draga nalazi se ukupno 14 bujičnih tokova, od kojih su samo tri detaljno obrađena:

- bujica Mošćenička Draga: dužina toka 10 km, površina sliva oko  $9 \text{ km}^2$ , maksimalna protoka  $60 \text{ m}^3/\text{s}$ , minimalna protoka  $0 \text{ m}^3/\text{s}$ ,
- bujica Cesara: dužina toka 2,3 km, površina sliva oko  $1,5 \text{ km}^2$ , maksimalna protoka  $10,5 \text{ m}^3/\text{s}$ , minimalna protoka  $0 \text{ m}^3/\text{s}$ ,
- bujica Sveti Ivan: dužina toka 2,1 km, površina sliva oko  $1,2 \text{ km}^2$ , maksimalna protoka  $4 \text{ m}^3/\text{s}$ , minimalna protoka  $0 \text{ m}^3/\text{s}$ .

Pored ovih važnijih i detaljnije obrađenih bujica, na području Općine se nalaze i sljedeće bujice: Lucica, Tatinovo, Uboka, Jelenčica, Potočić, Golovski potok, Klančac, Sredić, Brusan, Sadrišće i Stupova.

Sustav uređenja vodotoka i zaštite od poplava vodotoka – bujica Općine Mošćenička Draga dio je cjelovitog sustava uređenja vodotoka i obrane od poplava na lokalnim vodama (vode II reda) Primorsko – goranske županije, Sektora E – Sjeverni Jadran, branjeno područje 23 – mali sliv “Kvarnersko primorje i otoci”. Na svim bujicama predviđa se redovno održavanje korita i postojećih građevina i uređaja, njihova rekonstrukcija i dogradnja sa svrhom zaštite postojećih i planiranih urbanih, turističkih i drugih infrastrukturnih sadržaja i drugih okolnih prostora, kao i zaštite od pojačane erozije.

Radi točnijeg utvrđivanja koridora sustava uređenja vodotoka i zaštite od poplava planirano je za sve vodotoke utvrđivanje javnog vodnog dobra i vodnog dobra. Obrana od poplava provodi se temeljem Plana obrane od poplava na lokalnim vodama (vodama II reda) Primorsko – goranske županije. Radi obrane od poplava planira se dorada Županijskog plana obrane od poplava uvrštavanjem u njega svih vodotoka – bujica Općine Mošćenička Draga. Održavanje vodotoka i drugih voda, građevina za zaštitu od štetnog djelovanja voda, građevina za obranu od poplava, zaštitu od erozije i zaštitu od bujica provodi se neposrednim provođenjem PPVO Mošćenička Draga.



*Slika 6: Bujica Sv. Ivan*

Uz korito bujice Sv. Ivan nekada je prolazila uređena pješačka šetnica od plaže Sv. Ivan do Mošćenica. Izgradnjom novih sadržaja na tom prostoru trebao bi se valorizirati ovaj prirodni ambijent, čuvajući izvorno stanje korita i ujedno zaštiti od pojave velikih voda (najveći problem je nedovoljna protočnost korita ispod mostića na obalnom pješačkom putu). Uređajnim radovima revitaliziro bi se samo korito i šetnica uz njega uz respektiranje tog ambijentalno i po prirodnim značajkama vrijednog prostora.

**Tabela 27: Popis vodotoka**

Oznaka	Naziv	Dužina (m)
8.14	Mošćenička draga	6819
8.14.1	Sredić	570
8.14.2		1323
8.14.3		493
8.204	Cesara	2450
8.205	Lučica	533
8.206	Sveti Ivan	1663
8.206.1		153
8.207	Tatinovo	2003
8.208	Uboka	2649
8.208.1		343
8.209	Jelenčica	1925
8.209.2		844
8.209.2.1		989
8.209.2.1.1		387
8.210	Brusan	414
8.212	Klančac	1919
8.212.1		172
8.212.2		1236
8.212.2.1		195
8.212.3		632
8.213	Sadrišće	830
8.214	Stupova	1689
8.214.1		731
8.215	Potočić	1204
8.233	Golovski potok	564
8.383		770



Slika 7: Pregledna karta vodotoka na području Mošćeničke Drage (Izvor: Hrvatske vode)

## ZAŠTITA OKOLIŠA

Zakonom o zaštiti okoliša (NN 80/13, 153/13, 78/15) člankom 59. propisano je da za potrebe praćenja ostvarivanja ciljeva iz Programa i programskih dokumenata vezanih za pojedine sastavnice okoliša i opterećenja kao i drugih dokumenata vezanih za zaštitu okoliša te zbog cjelovitog uvida u stanje okoliša na području jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave predstavničko tijelo županije za razdoblje od četiri godine razmatra Izvješće o stanju okoliša u Županiji.

### Zrak

Očuvanje kakvoće zraka na području Općine Mošćenička Draga je povoljno, jer nema većih onečišćenja iz domicilnih izvora, s obzirom da nema industrije koja onečišćuje okoliš, iako je razvoj turizma donio i pojavu sve veće degradacije prostora i okoliša (povećani broj vozila na uskom prostoru obalne zone izaziva zagadivanje zraka). Uz to, neki vjetrovi prenose onečišćeni zrak sa područja Rijeke, koji povremeno utječe nepovoljno na zdravlje i tlo (prisustvo SO<sub>2</sub>, prašine, dima, CO<sub>2</sub>, amonijaka i slično). Na području Općine Mošćenička Draga nema mjernih stanica za praćenje onečišćenja zraka.

### Vode

Na području Općine Mošćenička Draga nema stalnih površinskih vodotoka, jer uslijed kraške strukture terena oborinske vode otječu podzemnim tokovima. Zato postoje brojni bujični tokovi, a jedno od posebnih obilježja je i prisustvo lokvi - površinskih prikupljališta oborinskih voda.

Na području Općine Mošćenička Draga nalaze se sljedeći izvori:

**A. Izvori u vodoopskrbnom sustavu, za koje je donijeta Odluka o zonama sanitарне заštite izvorišta vode za piće na području Liburnije i zaleđa (SN PGŽ 19/00)**

- izvor 1, izvor 2 i izvor 3 izvorišta Srednja voda
- izvor Sredić, Lepa Bukva, Griža, Vela Ravan, Pod Sredić i Bukvica

**B. Ostali izvori**

- Planada, Škajac, Kadanj, Vodice, Škaljac, Vruščica, Vodice, Uvala Boka, Male Vodice, Vrutak, Golubera na Petehovojoj Peći, Lokva na Cebre, Kadanj na Mošćenički, Močilnjak va Gradce, Podozrinj, Kadanj, Lokva 1, Lokva 2 i Kadanj.

Za područje Općine Mošćenička Draga donešene su odluke o zonama sanitарне zaštite:

- Odluka o zonama sanitарне zaštite izvorišta vode za piće na području Liburnije i zaleđa (SNPGŽ 19/00)
- Odluka o zonama sanitарне zaštite izvorišta vode za piće u Istarskoj županiji (SN 12/05).

Za područje izvora 1, izvora 2 i izvora 3 izvorišta Srednja voda, Lepa Bukva, Griža i Vela Ravan (za područje čitavog izvorišta Sredić) donijete su odluka o zaštitnim zonama (I.a, I.b i II. zona zaštite):

### GOSPODARENJE OTPADOM

Na području Općine Mošćenička Draga ne postoji značajni onečišćivači okoliša. Provode se mјere predviđene Planom gospodarenja otpadom Općine Mošćenička Draga za razdoblje od 2014. - 2020.

Plan gospodarenja otpadom Općine Mošćenička Draga je organiziranje provođenja glavnih ciljeva koji proizlaze iz Strategije gospodarenja otpadom u Republici Hrvatskoj (NN 130/05), Plana gospodarenja otpadom u Republici Hrvatskoj za razdoblje 2007.-2015.god (NN 85/07, 126/10, 31/11), te Plana gospodarenja otpadom Primorsko-goranske županije za razdoblje 2007.-2015.god. a to su:

- sanacija i zatvaranje »crnih točaka«, divljih odlagališta koja su visoko opterećena opasnim i neopasnim otpadom,
- povećanje udjela odvojeno prikupljenog otpada,
- smanjivanje količine otpada koji se trajno odlaže,
- sprječavanje nastajanja otpada na izvoru,
- uspostavu sistema kompostiranja komunalnog biootpada,
- razvijanje svijesti građana o važnosti pravilnog postupanja sa otpadom.

Općina Mošćenička Draga opredijelila se za razvijanje cjelovitog učinkovitog sustava gospodarenja otpadom. Cilj je svim građanima omogućiti pravilno zbrinjavanje nastalog otpada, te prije svega kvalitetnom edukacijom i sredstvima smanjiti sveukupne količine nastalog otpada.

Općina Mošćenička Draga sa 16% sudjeluje u vlasničkoj strukturi komunalnog poduzeća Komunalac d.o.o. Jurdani koje sakuplja i prevozi otpad sa prostora općine na odlagalište Osojnica koje se nalazi na području Općine Matulji ili, ukoliko se radi o otpadu koji nije komunalni, ovlaštenim sakupljačima.

Na području Općine nema divljih odlagališta.

Kako bi se spriječilo nastajanje divljih deponija, a posebno kako bi se odvajao korisan otpad iz komunalnog otpada i smanjila njegova ukupna odložena količina potrebno je predvidjeti izgradnju reciklažnog dvorišta u što kraćem roku.

Lokacija za izgradnju reciklažnog dvorišta predviđena je na k.č. 1999/1 k.o. Kraj koja se nalazi uz državnu cestu D66 sjeverno od naselja Kraj i ugrađena u prijedlog Izmjena i dopuna PPUO Mošćenička Draga.

U svrhu sprječavanja nastanka otpada te primjene propisa i politike gospodarenja otpadom primjenjuje se red prvenstva gospodarenja otpadom, i to:

1. izbjegavanje/sprječavanje nastanka otpada,
2. smanjenje nastanka otpada
3. priprema za ponovnu uporabu,
4. recikliranje,
5. drugi postupci uporabe npr. energetska uporaba
6. odlaganje otpada.

Ciljevi Plana gospodarenja otpadom su stvaranje efikasnog sustava gospodarenja otpadom. Sustav, osim efikasnosti koja se mora razvijati sa postojećim trendovima na terenu, mora biti ekonomski isplativ te po mogućnosti samoodrživ. Planom gospodarenja otpadom Općine Mošćenička Draga za razdoblje od 2014. - 2020. planiran je početak individualnog prikupljanja u kojem bi korisnicima bilo omogućeno da posjeduju vlastitu posudu (gdje to nije moguće razviti će se sistem vrećica) čije bi se pražnjenje individualno naplaćivalo. Temeljem toga, porasti će broj manjih posuda na terenu (čak i manjih od postojećih), a smanjivati se broj velikih. Također, porasti će broj posuda za odvojeno prikupljanje sekundarnih sirovina.

Navedeni sustav individualnog prikupljanja danas je već u primjeni.

## **5. Zaštita i korištenje dijelova prostora od posebnog značaja**

PPUO Mošćenička Draga iskazane su površine prostora od posebnog značaja:

**Tabela 28:** Iskaz površina za posebno vrijedna i/ili osjetljiva područja i prostorne cjeline (prirodni resursi, krajobraz, prirodne vrijednosti i kulturno - povijesne cjeline) (Izvor: PPUOMD (SNPGŽ 04/12))

redni broj	OPĆINA MOŠĆENIČKA DRAGA	oznaka	ukupno (ha)	% od površine Općine	stan. / ha <sup>1</sup> ha / stan. <sup>2</sup>
1.	<b>ZAŠTIĆENA PRIRODNA BAŠTINA NA KOPNU ukupno</b>		<b>2.347,50</b>	<b>50,74</b>	<b>1,514<sup>2</sup></b>
1.1.	Park prirode Učka	PP	2.347,50	50,74	1,514 <sup>2</sup>
1.2.	spomenik prirode - obala od Punte Šipa do Punte Ždejevica - špilje na obali Golubera i Pod Križ - lokva	SP	- - -	- - -	- - -
1.3.	zaštićeni krajobraz - obala od uvale Cesara do uvale Stupova	ZK	-	-	-

<b>2.</b>	<b>ZAŠTIĆENA PRIRODNA BAŠTINA U MORU</b> <b>ukupno</b>		-	-	-
2.1.	spomenik prirode - vrulje u uvali Uboka i uvali Jelenščica - podmorska špilja Pod Golubera (Plava špilja)	SP	- -	- -	- -
	<b>ZAŠTIĆENA PRIRODNA BAŠTINA</b> <b>ukupno</b>		<b>2.347,50</b>	<b>50,74</b>	<b>1,514 <sup>2</sup></b>
<b>3.</b>	<b>ZAŠTIĆENA GRADITELJSKA BAŠTINA</b> <b>ukupno</b>		<b>418,30</b>	<b>9,04</b>	
3.1.	arheološke zone - kanjon Draga i Perun - Molinarska Draga i Podmaj		<b>366,66</b> 238,46 128,20	<b>7,92</b> 5,15 2,77	
3.2.	povijesne urbane i ruralne cjeline - Mošćenička Draga - Mošćenice - Brseč - Mala Učka (Brubnjaci i Brumnjaki)		<b>50,16</b> 36,90 3,88 6,01 3,37	<b>1,08</b> 0,79 0,08 0,13 0,07	
3.3.	etnološke zone - etnološka zona Zagore (Brseč)		<b>33,30</b>	<b>0,77</b>	
3.4.	povijesni sklop građevina - toš u Mošćenicama - toš u Brseču - rodna kuća E. Kumičića u Brseču		- - -	- - -	- - -
<b>4.</b>	<b>ZAŠTIĆENA GRADITELJSKA BAŠTINA U MORU</b> <b>ukupno</b>		<b>249,10</b>	<b>4,90</b>	
4.1.	arheološka zona uz obalu		249,10	4,90	
	<b>ZAŠTIĆENE CJELINE</b> <b>ukupno</b>		<b>3.046,72</b>	<b>65,86</b>	<b>1,904 <sup>2</sup></b>

\* Napomena: Postotak od površine Općine Mošćenička Draga izračunat je u odnosu na površinu kopnenog dijela područja Općine Mošćenička Draga (4.626 ha) i akvatorija (5.075 ha). Planirani broj stanovnika 2015. godine iznosi 1.600.

## 5.1. Zaštita prirode

### Zaštićena područja

#### 1) Park prirode Učka

Zaštita Parka prirode Učka (godina proglašenja 1999.) propisana je Zakonom o zaštiti prirode i Zakonom o proglašenju Parka prirode Učka, a provodi se putem Prostornog plana parka prirode Učka (NN 24/06), a istim upravlja Javna ustanova park prirode Učka.

#### 2) Značajni krajobraz

Na južnoj granici Općine Mošćenička nalazi se značajni krajobraz Učka-južni dio (godina proglašenja 1998., 2002.)

Ukupna površina oba područja iznosi 2.347,97 ha.

### Spomenik prirode

Spomenik prirode je pojedinačni neizmijenjeni dio ili skupina dijelova žive ili nežive prirode koji ima znanstvenu, estetsku ili kulturno-povijesnu vrijednost. PPOMD se predlaže zaštita sljedećih prostornih cjelina u kategoriji spomenik prirode:

1. Stjenovita obala od Punte Šipa do Punte Ždejevica (prostor ispod Brseča)
2. Vrulje u uvali Uboka i uvali Jelenčica
3. Šipanje na obali (Golubera i Pod Križ)
4. Lokve
5. Podmorska špilja – špilja Pod Golubera (Plava špilja).

## 5.2. PODRUČJE EKOLOŠKE MREŽE RH (EU EKOLOŠKE MREŽE NATURA 2000)

Ekološka mreža Republike Hrvatske, proglašena Uredbom o ekološkoj mreži (NN 124/13, 105/15), predstavlja područja ekološke mreže Europske unije Natura 2000.

Natura 2000 je ekološka mreža sastavljena od područja važnih za očuvanje ugroženih vrsta i stanišnih tipova Europske unije. Njezin cilj je očuvati ili ponovno uspostaviti povoljno stanje više od tisuću ugroženih i rijetkih vrsta te oko 230 prirodnih i poluprirodnih stanišnih tipova. Dosad je u ovu ekološku mrežu uključeno oko 30.000 područja na gotovo 20% teritorija EU što je čini najvećim sustavom očuvanih područja u svijetu. Natura 2000 se temelji na EU direktivama, područja se biraju znanstvenim mjerilima, a kod upravljanja tim područjima u obzir se uzima i interes i dobrobit ljudi koji u njima žive. Na području Općine Mošćenička Draga se Uredbom o ekološkoj mreži (NN 124/13, 105/15), dijelomično ili cijelom površinom nalaze tri područja ekološke mreže:

**Tabela 29: Područje ekološke mreže RH** (Izvor: HRVATSKA AGENCIJA ZA OKOLIŠ I PRIRODU)

<b>PODRUČJE EKOLOŠKE MREŽE RH (EU EKOLOŠKE MREŽE NATURA 2000)</b>			
R.br.	Naziv područja	Oznaka	
1.	<b>Područja očuvanja značajna za ptice – POP (Područje posebne zaštite – SPA)</b>	Učka i Ćićarija	HR 1000018
<b>Ukupno: 1 područje; 2335,8 ha</b>			
2.	<b>Područja očuvanja značajna za vrste i stanišne tipove - POVS (područja od značaja za Zajednicu SCI)</b>	Park prirode Učka	HR2000601
3.		Plomin – Mošćenička Draga	HR3000002
<b>Ukupno: 2 područja; 2448,80 ha</b>			
<b>Sveukupno: 2448,80 ha *</b>			
*površina je dobivena izuzimanjem zona preklapanja Područja očuvanja značajnih za ptice (POP/SPA) I Područja očuvanja značajnih za vrste i stanišne tipove (POVS/SCI)			

### 5.3. KULTURNA DOBRA

Registrirani spomenici kulturne baštine koji su po svom statusu štićeni Zakonom o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara i koji se na prostoru Općine Mošćenička Draga određuju kao zaštićene vrijednosti i posebnosti kulturno - povjesne baštine su:

#### 1. Mošćenička Draga

- Registracija kulturno-povjesna (urbanistička) cjelina naselja Mošćenička Draga, (broj registracije N-196, UP I 612-08/11-06/0451; Ur. br. 532-04-01-01/6-11-1, od 22. rujna 2011. g.)
- Potoki i Jurčići, Arheološka zona kanjona Draga i Perun, (broj registracije N 617, UP/I 612-08/06-06/0149; ur.br.: 532-04-01-1/4-06-2; broj RH registra Z-2733, od 23.3.2006.).
- U listopadu 2015. godine izrađen je arhitektonski projekt rekonstrukcije i prenamjene ruralne kuće smještene na grč. 212/1 k.o. Draga u interpretacijski centar "Trebišća-Perun", izradio Opatija projekt-atelier d.o.o. iz Opatije, V. Spinčića 23.
- Na prostoru naselja Mošćenička Draga nema pojedinačno zaštićenih kulturnih dobara, te nema prijedloga za buduću zaštitu.
- Konzervatorska studija za prostor općine Mošćenička Draga, RRI, A4 320., izrađena je 2000. godine. Potrebno je izraditi detaljnu konzervatorsku podlogu naselja.
- Obzirom na obim intervencija u prostoru, vrlo je malo zaprimljenih zahtjeva za izdavanjem suglasnosti.

#### 2. Mošćenice

- Kulturno - povjesna cjelina naselja Mošćenice, ( kulturno -povjesne cjeline naselja Mošćenice br. reg. N 193 (Klasa:612-08/06-06/0165; Ur.br.: 532-04-01-1/4-06-21, od 23.3. 2003.g.)
- Toš za masline (N-206, Klasa: UP/I 612-08/02-01/309; ur.br.: 532-10-1/8 (JB) – 02-2; broj RH registra Z-154, od 28.5.2002.)
- Na prostoru naselja Mošćenice nema pojedinačno zaštićenih kulturnih dobara. Važnije povjesne građevine su kalvarija sa crkvom sv. Križa, crkva sv. Bartola, crkva sv. Sebastijana, Kapetanska kula, loža, srednjovjekovni most na starom putu za Mošćenice. U naselju postoji jedna značajnija barokna građevina vezana uz povjesni ulaz u grad. 2016. godine izrađen je projekt šetnica, čija je obnova u tijeku sredstvima Općine M. Draga. Od strane KO Rijeka izdano je u razdoblju od 2013.-2016. više očitovanja o potrebi planiranja obnove i prezentacije vrijednijih građevina, ali bez rezultata. Prostor je arheološki neistražen. Povjesne su građevine prema stupnju očuvanosti povjesnih struktura među najboljim su na prostoru Liburnije, ali neobnovljene. Samo za polovicu zahvata u prostoru vlasnici ishode suglasnost nadležnog tijela. U vrlo lošem stanju je gradski zid, devastiran od ranije stambenom izgradnjom, konzervatorski neistražen i nije prezentiran.
- Konzervatorska studija prostora općine M. Draga je iz 2000. godine i Konzervatorska podloga za urbanistički plan Mošćenica izrađena 1973., RRI, 197, 198. Potrebno je izraditi novu detaljnu Konzervatorsku podlogu.
- Arhitektonski snimci postojećeg stanja zgrada u povjesnoj jezgri Mošćenica, izradio Odjel za graditeljsko naslijeđe Arhitektonskog fakulteta u Zagrebu, 2004.
- Relevantnih podataka za razdoblje 2013.-2016. nema u kontekstu zaštite kulturnih dobara.

#### 3. Kraj

- Ruralna cjelina Kraj Donji Kraj (broj registracije N-213 od 28.06. 1969. g.)
- Obnova pročelja crkve, stropa, krova i ličenje unutrašnjosti crkve M. Božje je obavljena 2013. g. sredstvima župe i donacijama te sredstvima Ministarstva kulture.
- Kulturno-povjesna cjelina naselja znatno je izgubila obilježja ruralne cjeline i vrijednosti kulturnog dobra. Prijedlog za pojedinačnu registraciju je crkvica Majke Božje.
- Konzervatorska podloga za prostorno planiranje PUP-a Kraj, izrađena je 1985. godine. Potrebna izrada detaljne konzervatorske podloge.

#### 4. Brseč

- Registracija kulturno-povjesne cjeline naselja Brseč (n 195, br. RH registra, Z-2692, Klasa: UP/I 612-08/06-06/0167; ur.br. 532-04-01-1/4-06-2, od 23.03.2006. g.)
- Registriran inventar župne crkve sv. Jurja, (br. registracije P 50)

- Pojedinačno registrirana rodna kuća Eugena Kumičića, br. reg. N 443, Klasa: Up/I 612-08/16-6/0024; ur.br.: 532-04-01-03-02/3-16-1; br. RH registra 0443-1995; od 18.2.2016.)
- Registrirano mjesto desanta jedinica IV JA 1945. ( broj registracije n 388, br. RH registra 0388 -1976)
- Pojedinačno registriran toš za masline ( broj registracije n 206, Klasa: Up/I 612-08/02-01/1261; Ur. Br.: 532-10-1/8 (JB) 03-2, br. RH registra Z -794, od 19.2.2003.)
- Pregled važnijih povijesnih građevina na prostoru Brseča je crkva sv. Jurja sa zvonikom, crkva sv. Križa s arheološkim lokalitetom, arheološki lokalitet crkve sv. Margareta, arheološki lokalitet crkve sv. Andrije, crkva sv. Marije Magdalene, crkva sv. Stjepana s grobljem, arheološki lokalitet Brseč Šiškovac, kasnoantički lokalitet Jama na Beći, Gradac prapovijesna gradina, kasnoantički i ranobizantski refugij s tragovima zidanih utvrda i ostaci crkve sv. Ivana i groblja, crkva sv. Jelene, prapovijesno gradinsko naselje s bedemskim nasipom i gomilom Uhači, Ozirinj, Prodol, prijevoj i tri gomile i granični kamen srednjovjekovnih komuna. Evidentirani su spomenici na širem Brsečkom prostoru.
- U razdoblju 2013.-2016. izvedena je obnova pročelja župne crkve sv. Jurja i zvonika s arheološkim istraživanjima u zvoniku. Financirano od strane Riječke nadbiskupije 2013. godine.
- Od strane KO Rijeka izdana očitovanja o potrebi uređenja glavnog gradskog prostora pred crkvom sv. Jurja
- Građevine u zoni A zaštite se manje obnavljaju u odnosu na B zonu koja je znatno izgubila na vrijednosti kulturno-povijesne cjeline. Ne pridržavanje propisanih smjernica u obnovi građevina.
- Konzervatorska studija prostora općine Mošćenička Draga, RRI, 2000, br. 320. Potrebno izraditi detaljniju konzervatorsku podlogu.
- mag. arh. Mario Zaccaria izradio je Izvješće o arheološkim istraživanjima u podrumskoj prostoriji zvonika župne crkve svetog Jurja mučenika u Brseču, 2013.

## 5. Zagore

- Ruralna cjelina Zagore (broj registracije n 385, Klasa: Up/I 612-08/11-06/0057; Ur. Br.: 532-04-01-1/6-11-1, od 4.4. 2011.)
- Nema pojedinačno zaštićenih kulturnih dobara. Cjelina je bitno izgubila svojstva kulturnog dobra neprimjereno obnovom i izgradnjom.

## 5.4. PODRUČJA POTENCIJALNIH PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA

Procjenom ugroženosti stanovništva, materijalnih i kulturnih dobara te okoliša od katastrofa i velikih nesreća za područje Općine Mošćenička Draga definirano je da na području Općine Mošćenička Draga nije potrebno ustrojiti postrojbu civilne zaštite. Za obavljanje poslova civilne zaštite biti će zaduženi pripadnici Dobrovoljnog vatrogasnog društva „Sisol“ i Lovačkog društva „Perun“ koji bi se tijekom vremena sukladno finansijskim mogućnostima Općine mogle opremiti potrebnom opremom i po potrebi dodatno osposobiti.

Kao sastavni dio Plana zaštite i spašavanja Općine Mošćenička Draga izrađen je Plan civilne zaštite kojim se definira ustroj civilne zaštite, popuna obveznicima i materijalno-tehničkim sredstvima, te su razrađeni postupci po mjerama civilne zaštite.

Općina Mošćenička Draga redovito planira sredstva iz proračuna za rad službi i pravnih osoba kojima je zaštita i spašavanje dio redovite djelatnosti: HGSS-a, Crvenog križa, Doma zdravlja Opatija, Hitne pomoći, Nastavnog zavoda za javno zdravstvo, socijalne službe, veterinarske službe, javnih poduzeća za održavanje komunalne infrastrukture, te ostalih pravnih osoba koje se bave prijevozničkim, građevinskim, turističko-ugostiteljskim i drugim djelatnostima koje svojom materijalno-tehničkom opremom i ljudstvom ili smještajnim kapacitetima mogu pomoći u aktivnostima zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara na području Općine Mošćenička Draga.

## POŽAR

Na području Općine Mošćenička Draga djeluje Javna vatrogasna postrojba Opatija, te dobrovoljno vatrogasno društvo „Sisol“, i to u sastavu Područne vatrogasne zajednice Liburnija, na čelu s zajedničkim vatrogasnim zapovjedništvom, u kojem je zapovjednik JVP Opatija ujedno i zapovjednik Područne vatrogasne zajednice Liburnije.

## POPLAVA

Na teritoriju Općine Mošćenička Draga nema stalnih vodotokova. Povremeni vodoci (bujice) mogu prouzročiti poplave u nizinskom dijelu područja naselja Mošćenička Draga.

## POTRES

Općina se nalazi u području VII stupnja maksimalnog intenziteta potresa MCS ljestvice.

Na području Općine Mošćenička Draga ne postoji organiziran sustav javnih skloništa. Sklanjanje ljudi i materijalnih dobara vršit će se prema potrebi u postojeće podrumске zaklone u zajedničkim stambenim građevinama i hotelskim zgradama koji će se urediti za tu namjenu.

Potrebno je izvršiti uvid u postojeće stanje, te na temelju uvida pripremiti i provesti osnovne radnje za osiguranje uvjeta za sklanjanje i kraći boravak građana.

### *Edukacija stanovništva*

Radi edukacije stanovništva i podizanju razine opće svijesti građana o zaštiti i spašavanju na području Općine Mošćenička Draga, potrebno je:

- provođenje informiranja građana putem medija o problematici kriznih situacija,
- edukacija stanovništva, a posebno djece i mladeži u izvanrednim situacijama i upoznavanje s postupcima osobne i uzajamne pomoći te pridržavanju naređenih mjera i postupaka operativnih snaga zaštite i spašavanju, za slučaj izvanredne situacije.
- osposobljavanja i opremanje stanovništva za vlastitu zaštitu kao i za pružanje pomoći drugima,
- jačanje svijesti u zajednici i javna edukacija,
- prezentacije rada redovnih snaga zaštite i spašavanja na području Općine.

## PRIRODNI UZROCI

Uslijed posljedica ekstremnih vremenskih uvjeta (olujno nevrijeme s tučom, hidrološka suša i plimni val) može doći do prirodnih nesreća. Za zaštitu od posljedica ekstremnih vremenskih uvjeta treba provesti:

- obavještanjanje slučaju nadolazeće opasnosti
- organizaciju sanacije terena
- organizaciju i mogućnost pružanja prve medicinske pomoći i medicinskog zbrinjavanja
- organizaciju veterinarske pomoći
- organizaciju zbrinjavanja

## TEHNIČKO-TEHNOLOŠKE NESREĆE

Pravne osobe koje posjeduju i upravljaju postrojenjima ili pogonima u kojima su prisutne opasne tvari po vrstama i količinama iz Seveso II Direktive imaju obvezu izvještavanja o činjenici proizvodnje, skladištenja, prerade, rukovanja, prijevoza i skupljanja opasnih tvari.

## NUKLEARNE I RADIOLOŠKE OPASNOSTI

Nositelj postupanja zaštite od nuklearnih i radioloških nesreća je Državni zavod za nuklearnu sigurnost (na temelju zakona o nuklearnoj sigurnosti koji osigurava stručnu pomoći za provođenje Državnog plana i programa postupanja u slučaju nenukleranih nesreća. Nositelj izrade i provođenja Državnog plana i programa mjera zaštite od ionizirajućeg zračenja je Državni zavod za zaštitu od ionizirajućeg zarčenja.

## 6. Obvezni prostorni pokazatelji

Prema odredbama članka 8. Pravilnika o sadržaju i obveznim prostornim pokazateljima izvješća o stanju u prostoru (NN 48/14, 19/15) sastavni dio Izvješća o stanju u prostoru Općine Mošćenička Draga su sljedeći obvezni prostorni pokazatelji:

**Tabela 30: Obvezni prostorni pokazatelji**

	OSNOVNA TEMATSKA CJELINA	SKUPINA POKAZATELJA	POKAZATELJ		IZVOR PODATAKA	
<b>1.</b>	<b>OPĆI POKAZATELJI RAZVOJNIH KRETANJA</b>					
1.1.	DEMOGRAFSKA STRUKTURA	A. Razmještaj i struktura stanovništva	1.	Broj stanovnika 2011.	1.535	Državni zavod za statistiku
			2.	Indeks kretanja broja stanovnika (2011./2001.)	93,5	
			3.	Prirodni prirast stanovništva (prosjek 2008. - 2011.)	- 10	
		B. Razmještaj i struktura kućanstava	1.	Broj kućanstava 2011.	627	
			2.	Indeks rasta broja kućanstava (2011./2001.)	105,3	
			3.	Prosječna veličina kućanstva 2011.	2,44	
		Ekonomski razvoj	1.	Indeks razvijenosti	116,31%	Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova Europske unije
			2.	Stupanj razvijenosti	IV. (100-125%)	
<b>2.</b>	<b>STRUKTURA NASELJA I PODRUČJA ZA RAZVOJ IZVAN NASELJA</b>					
2.1.	OBILJEŽJA SUSTAVA NASELJA	Razmještaj, gustoća naselja i naseljenosti	1.	Broj naselja	14	Državni zavod za statistiku
			2.	Gustoća naselja 2011.	302,5 naselja/1.000 km <sup>2</sup>	
			3.	Gustoća naseljenosti 2011.	33,17 stanovnika/km <sup>2</sup>	
2.2.	KORIŠTENJE ZEMLJIŠTA U NASELJIMA	A. Površina naselja	1.	Površina naselja	46,26 km <sup>2</sup>	PPUO Mošćenička Draga
			1.	Površina GP naselja - ukupno planirana	159,54 ha	
		B. Građevinska područja (GP)	2.	Udio GP u odnosu na ukupnu površinu JLS	3,44%	
			3.	Udio izgrađenog GP u odnosu na ukupnu površinu JLS	3,13%	
			4.	Udio neizgrađenog GP u odnosu na ukupno GP	0,30%	
			5.	Udio neuređenog GP u odnosu na ukupno GP	-	
			6.	Broj stanovnika/ukupna površina GP	9,62 stanovnika/ha	
			7.	Broj stanovnika / izgrađena površina GP	10,56 stanovnika/ha	
			8.	Broj stanovnika / uređena površina GP	-	
2.3.	IZDVOJENA GRAĐEVINSKA PODRUČJA (IZVAN NASELJA)	Izdvojena građevinska područja (IGP)	1.	Površina izdvojenog građevinskog područja izvan naselja - ukupno planirana	98,48 ha 0,064 ha/st	PPUO Mošćenička Draga
			2.	Površina i udio površine IGP pojedine namjene u odnosu na ukupnu površinu IGP:		
			2.a.	Ugostiteljsko-turistička namjena	11,32 ha 0,13% 0,0048 ha/st	
		2.b.	Gospodarska namjena - ukupna	-		

			- proizvodna	-	
			- poslovna namjena	-	
			- površine uzgajališta	-	
			- površine za iskorištavanje mineralnih sirovina	-	
			- površine infrastrukturnih sustava	18,60 ha 0,40% 0,012 ha/st	
	2.c.	Sport i rekreacija		86,84 ha 1,87 0,056 ha/st	
	2.d.	Područja posebne namjene		-	
	2.e.	Površina groblja		0,41 ha	
	3.	Ukupni planirani smještajni kapacitet u TRP		1.198 kreveta	
	4.	Broj turističkih postelja po km' obalne crte		69 kreveta/ km obale	

**3. POSTOJEĆA INFRASTUKTURNA OPREMLJENOST**

3.1.  PROMETNA INFRASTRUKTURA	A. Cestovni promet	1.	Duljina cesta po vrstama:		Hrvatske ceste d.o.o. Županijska uprava za ceste Primorsko-goranske županije
			- državne ceste	16,29 km	
			- županijske ceste	2,39 km	
			- lokalne ceste	7,03 km	
			- nerazvrstane ceste	31,0 km	
		2.	Udio pojedinih vrsta cesta:		
			- državne ceste	28,75%	
			- županijske ceste	4,27%	
			- lokalne ceste	12,10%	
			- nerazvrstane ceste	54,92%	
		3.	Cestovna gustoća (dužina cesta / površina područja)	1,22 km <sup>1</sup> /km <sup>2</sup>	
	B. Željeznički promet	1.	Duljina pruge prema vrsti	-	HŽ
		2.	Udio pojedinih vrsta željezničkih pruga	-	
		3.	Gustoća željezničkih pruga (dužina / površina područja)	-	
	C. Zračni promet	1.	Broj zračnih luka prema vrstama	-	Lučka uprava Opatija-Lovran-Mošćenička Draga
		2.	Površina zračnih luka	-	
	D. Pomorski promet	1.	Broj luka prema vrsti	1 luka otvorene za javni promet županijskog značaja (LN) Mošćenička Draga 1 luka otvorene za javni promet lokalnog značaja	
		2.	Površina kopnenog dijela luke	0,10 ha	
		3.	Luke nautičkog turizma prema broju vezova	-	
	E. Riječni promet	1.	Broj riječnih luka prema veličini i rijeci	-	
		2.	Klasa i duljina plovnih putova	-	
	F. Elektroničke komunikacije	1.	Broj postojećih baznih stanica na 100 stanovnika	4 0,195 st	HAKOM

3.2.	ENERGETSKA INFRASTRUKTURA	A. Opskrba električnom energijom	1.	Duljina elektroopskrbnih vodova	38,4 km	PPUO Mošćenička Draga HEP
			2.	Udio i duljina elektroopskrbnih vodova prema vrsti:		
				- dalekovod 110 kV	8,5 km 22,1%	
				- dalekovod 20 kV	29,8 km 77,9%	
				- nn mreža 0,4 kV	-	
		B. Opskrba plinom	1.	Duljina plinovoda	-	-
			2.	Udio prema vrsti plinovoda:		
				- magistralni plinovod	-	
		C. Opskrba naftom	1.	Duljina naftovoda	-	-
3.3.	OPSKRBA VODOM I ODVODNJA OTPADNIH VODA	A. Opskrba pitkom i tehnološkom vodom	1.	Duljina javne vodoopskrbne mreže	56 km	Liburnijske vode d.o.o.
			2.	Potrošnja pitke vode:		
				Po stanovniku/mjesečno	4,871 litara	
		B. Pročišćavanje otpadnih voda	1.	Duljina kanalizacijske mreže	10,5 km	
			2.	Uredaji za pročišćavanje otpadnih voda - broj i kapacitet	1 taložnica	
3.4.	GOSPODARENJE OTPADOM	Odlagališta otpada	1.	Broj i površina odlagališta prema vrsti	0	Hrvatska agencija za okoliš i prirodu Komunalac d.o.o.
			2.	Sanacija neuređenih odlagališta (broj, površina)	0	
<b>4. KORIŠTENJE I ZAŠTITA ZNAČAJNIH PROSTORA</b>						
4.1.	KORIŠTENJE PRIRODNIH RESURSA	A. Poljoprivreda	1.	Ukupna površina poljoprivrednog zemljišta	47,56 ha	PPUO Mošćenička Draga Hrvatske vode
			2.	Udio poljoprivrednog zemljišta	1,02%	
			3.	Površina poljoprivrednog zemljišta po stanovniku	0,03 ha/st	
		B. Šumarstvo	1.	Ukupna površina šumskog zemljišta	3.277,42 ha	
			2.	Udio šumskog zemljišta	70,847%	
			3.	Površina šumskog zemljišta po stanovniku	2,13 ha/st	
		C. Vode	1.	Površine površinskih voda prema vrsti:		
				- ribnjak	-	
			2.	Udio površina površinskih voda u odnosu na površinu JLS	nema stalnih vodotoka	
			3.	Dužina vodotoka:		
				- 14 bujičnih tokova	53,3 km	
		D. Morska obala	1.	Morska obala - dužina obalne crte	17,3 km	
		E. Mineralne sirovine	1.	Broj i površina eksploracijskih polja po vrstama mineralnih sirovina:	-	
			1.	Broj i površina zaštićenih objekata prirodnih vrijednosti prema vrsti	Park prirode Učka 2.347,5 ha	

4.2.	ZAŠTIĆENE PRIRODNE VRIJEDNOSTI	Zaštićena područja prirode	2.	Broj ekološki značajnih područja i površina ekološke mreže	3 područja 2448,80 ha	Hrvatska agencija za okoliš i prirodu
			3.	Broj i površina posebno zaštićenih područja (NATURA 2000)	3 područja 2448,80 ha	
4.3.	KULTURNA DOBRA	Struktura registriranih kulturnih dobara	1.	Broj zaštićenih nepokretnih kulturnih		Ministarstvo kulture
			- registrirani (pojedinačno zaštićeni)		3	
			- registrirani (kulturno – povijesna cjelina)		3	
			- preventivna zaštita		-	
			2.	Broj ili udio obnovljenih kulturnih	podaci nisu dostavljeni	
			3.	Broj ili udio ugroženih kulturnih dobara	podaci nisu dostavljeni	
4.4.	PODRUČJA POSEBNIH KARAKTERISTIKA*	Područja potencijalnih prirodnih i drugih nesreća		* opisano u tekstualnom dijelu Izvješća	-	Točka 5.4. Izvješća
<b>5. DOKUMENTI PROSTORNOG UREĐENJA</b>						
5.1.	POKRIVENOST PROSTORNIМ PLANOVIMA	Pokrivenost PP prema razini planova i izvješća	1.	Broj donesenih PP	8	Općina Mošćenička Draga
			2.	Broj donesenih izmjena i dopuna PP	7	
			3.	Broj PP u izradi	1	
			1.	Broj izdanih pojedinačnih akata prostornog uređenja po vrstama - 2013. do	55	Općina Mošćenička
5.3	URBANA PREOBRAZBA		1.	Broj PP ili pojedinačnih akata		
			2.	Površina	podaci nisu dostavljeni	UO za prostorno uređenje
5.4	URBANA SANACIJA		1.	Broj izdanih rješenja o ozakonjenju	251	Općina Mošćenička Draga
			2.	Planovi sanacije, izmjene i dopune PP		

### **III. ANALIZA PROVEDBE PROSTORNIХ PLANОVA I DRUGIH DOKUMENATA**

#### **1. Izrada prostornih planova**

##### **1.1. Strateški dokumenti prostornog uređenja**

Strateški dokument prostornog razvoja za područje Općine Mošćenička Draga je Prostorni plan uređenja Općine Mošćenička Draga (SNPGŽ 04/12). Prostorni plan uređenja Općine Mošćenička Draga izrađen je u skladu sa Prostornim planom Primorsko-goranske županije (SNPGŽ br. 14/00, 12/05, 50/06 i 03/11), a donesen je na temelju Zakona o prostornom uređenju i gradnji (NN 28/09, 55/11, 90/11, 50/12 i 55/12). U međuvremenu je u rujnu 2013. stupio na snagu novi Prostorni plan uređenja PGŽ (SN.PGŽ br.32/13), a 1.1.2014. stupio je na snagu i novi Zakon o prostornom uređenju (NN br. 153/13, 65/17) pa je važeći Prostorni plan potrebno uskladiti s istima.

Općinsko vijeće Općine Mošćenička Draga, na sjednici održanoj dana 17. srpnja 2014. godine, donijelo je Odluku o izradi Ciljnih Izmjena i dopuna Prostornog plana uređenja Općine Mošćenička Draga, koja je objavljena u SN Općine Mošćenička Draga br. 5/14.

Ciljane Izmjene i dopune PPUO Mošćenička Draga izrađuju se i donose u skladu s odredbama Zakona o prostornom uređenju („Narodne novine“ broj 153/13, 65/17), a u skladu sa Prostornim planom Primorsko-goranske županije („Službene novine Primorsko-goranske županije“ broj 32/13).

Prva javna rasprava Ciljanih izmjena i dopuna PPUOMD održana od 26. rujna 2016. – 10. listopada 2016.

U fokusu prve javne rasprave IDPPUOMD bilo je ispitivanje mogućnosti širenja građevinskih područja naselja ne samo spram odredbi novog Zakona i ograničenja koja je utvrdio Prostorni plan PGŽ, već i spram više stotina upita građana koje je Općina zaprimila u proteklih desetak godina. Iznimski i dosad nezabilježen interes (stručno je obrađeno više od tisuću k.č. uključenih u primjedbe građana) rezultirao je Prijedlogom plana koji je detaljno obrazložen i prezentiran javnosti u sklopu javnog izlaganja.

## **1.2. Provedbeni dokumenti prostornog uređenja**

Prostornim planom uređenja Općine (SNPGŽ 4/12) propisana je izrada 10 planova užih područja (urbanističkih i detaljnijih planova uređenja);

Utvrđuje se obveza izrade urbanističkih planova uređenja na području obuhvata Plana:

- UPU Donji Kraj (UPU 1) – SNPGŽ 11/09
- UPU Mošćenička Draga (UPU 2)
- UPU Sveti Ivan (UPU 3)
- UPU Mošćenice (UPU 4)
- UPU Brseč (UPU 5)
- UPU Zagore (UPU 6) – SNPGŽ 17/09
- UPU Golf igralište Brseč (UPU 7)
- UPU ugostiteljsko – turističke zone Brseč (UPU 8)

Utvrđuje se obveza izrade detaljnijih planova uređenja na području obuhvata Plana:

- DPU groblja Mošćenice (DPU 1)
- DPU proširenja groblja Brseč (DPU 2).

Na području Općine Mošćenička Draga trenutno su na snazi su sljedeći dokumenti prostornog uređenja:

### **PROSTORNI PLAN UREĐENJA**

- Prostorni plan uređenja Općine Mošćenička Draga (SNPGŽ 04/12)
- *Odluka o izradi ciljanih Izmjena i dopuna Prostornog plana uređenja Općine Mošćenička Draga (SN Općine Mošćenička Draga br. 5/14.)*

### **URBANISTIČKI PLANOVI UREĐENJA**

- UPU Zagore (UPU 6) – SNPGŽ 17/09
- UPU Sveti Ivan (UPU 3) SN Općine MD 10/14, 03/17
- UPU proširenja groblja Brseč (UPU 9) - SN Općine MD 03/16
- UPU Donji Kraj (UPU 1) SN Općine MD 11/09, 05/16

### **DETALJNI PLANOVI UREĐENJA**

- DPU Presika – Brseč – SNPGŽ 13/00, 31/08,
- DPU Presika 1 – Brseč – SNPGŽ 06/02, 31/08, 12/11
- DPU Žuntarovo – Brseč – SNPGŽ 06/02, 31/08

## **2. Provedba prostornih planova**

Provedba prostornog Plana uređenja Općine Mošćenička Draga realizira se kroz donošenje provedbenih dokumenata prostornog uređenja (UPU-ovi), te provođenjem zahvata u prostoru u skladu s dokumentima prostornog uređenja.

Prostorni plan uređenja Općine Mošćenička Draga propisuje:

1. uvjete provedbe svih zahvata u prostoru izvan građevinskog područja, osim zahvata državnog i županijskog značaja
2. uvjete provedbe svih zahvata u prostoru u dijelu građevinskog područja naselja i dijelu izdvojenog građevinskog područja izvan naselja kojeg određuje Općina, a za koje se prema Zakonu ne donosi urbanistički plan uređenja, te u izdvojenom dijelu građevinskog područja naselja
3. smjernice za izradu urbanističkih planova uređenja koji se prema Zakonu donose u građevinskom području naselja i izdvojenom građevinskom području izvan naselja.
4. za dijelove građevinskog područja, za koje se prema Zakonu obvezno donosi urbanistički plan uređenja, propisivati uvjete provedbe zahvata u prostoru s detaljnošću propisanom za urbanistički plan uređenja.

PPUO-om propisani urbanistički planovi uređenja izrađuju se i donose u skladu s razvojnim prioritetima, te su prioritetno izrađeni UPU Sv Ivan (UPU 3) te Izmjene i dopune UPU-a Donji Kraj(UPU 1).

## 2.1. Pojedinačni akti prostornog uređenja

Podaci o broju pojedinačnih akata prostornog uređenja u razdoblju protekle četiri godine dostavljeni su od strane Općine Mošćenička Draga u skladu s pojedinačnim rješenjima sustavno slanim od strane Upravnog odjela za prostorno uređenje, graditeljstvo i zaštitu okoliša, Ispostava u Opatiji.

- Broj izdanih pojedinačnih akata prostornog uređenja po vrstama - 55
- Broj izdanih rješenja o ozakonjenju - 251

## **3. Provedba drugih dokumenata koji utječu na prostor**

Osim izrade dokumenata prostornog uređenja, u proteklom četverogodišnjem razdoblju izgrađeni su objekti i uređaji komunalne infrastrukture.

### POPIS OBJEKATA KOMUNALNE INFRASTRUKTURE IZGRAĐENIH NA PODRUČJU OPĆINE OD 2013-2016.

- Dječje igralište Mošćenička Draga
- Dječje igralište Brseč – završeno 2017.
- Dječje igralište Mošćenice – završeno 2017.
- Dvije autobusne čekaonice u Mošćeničkoj Dragi
- Autobusna čekaonica u Svetoj Jeleni
- Autobusna čekaonica u Zagoru
- Autobusna čekaonica u Kraju
- Autobusna čekaonica u Mošćenicama (Rovini)
- Parkiralište Brseč
- Zamjena dijela zastarjelih svjetiljki javne rasvjete radi povećanja energetske učinkovitosti (43 komada cestovnih svjetiljki i 33 komada urbanih svjetiljki)
- Proširenje javne rasvjete po naseljima – u razdoblju od 2013. do 2016. postavljeno 57 novih rasvjetnih tijela
- Asfaltirano je oko 9 km nerazvrstanih cesta

#### **4. Provodenje zaključaka, smjernica, prijedloga za unaprjeđenje, preporuka, aktivnosti odnosno mjera iz prethodnog Izvješća o stanju u prostoru Općine Mošćenička Draga**

Preporuka prethodnog Izvješća o stanju u prostoru je bila izraditi Izmjene i dopune Prostornog plana uređenja Općine Mošćenička Draga u svrhu daljnog gospodarskog i prostornog razvoja sukladno potrebama Općine. Izradi Izmjena i dopuna pristupilo se Odlukom o izradi ciljanih Izmjena i dopuna Prostornog plana uređenja Općine Mošćenička Draga (SN Općine Mošćenička Draga br. 5/14.) te je provedena prva javna rasprava.

Kako su u tijeku Izmjena i dopuna PPUO, ugrađeni su novi zaključci, smjernice i preporuke. Kartografski prikazi preneseni su na nove podloge, a zaprimljene inicijative i mišljenja građana su većim dijelom ugrađene u Prijedlog plana za prvu javnu raspravu ciljanih izmjena i dopuna PPUOMD održanoj od 26. rujna 2016. do 10. listopada 2016.

Unaprjeđenje društvenih djelatnosti provedeno je kroz multifunkcionalnu građevinu javne namjene sagrađenu u centru naselja Mošćenička Draga. Riječ je o dvoetažnom objektu u kojem se nalazi mali zdravstveni centar i adekvatan prostor za draške udruge kao i knjižnica. U prizemlju građevine osiguran je prostor za liječnika obiteljske medicine, stomatologa i apoteku, a na katu dvorana za sastanke, podružnica opatijske knjižnice te još jedna ambulanta.

U prosincu 2016. godine u naselju Mošćenička Draga otvoren je novi dječji vrtić. Suvremeno opremljen vrtić prostire se na 400 metara četvornih, a smješten je u Svetom Petru.

#### **IV. PREPORUKE ZA UNAPRJEĐENJE ODRŽIVOOG RAZVOJA U PROSTORU S PRIJEDLOGOM PRIORITETNIH AKTIVNOSTI**

##### **1. Potrebe, mogućnosti i ograničenja daljnog održivog razvoja u prostoru Općine Mošćenička Draga obzirom na okolnosti, sektorska opterećenja i izazove**

Prostorni plan uređenja Općine Mošćenička Draga (SNPGŽ 04/12) izrađen je prema postavkama Zakona o prostornom uređenju i gradnji. Donošenjem PPUO Mošćenička Draga stvorili su se osnovni prostorni uvjeti za razvoj općine: formirane su granice građevinskih područja naselja i izdvojenih građevinskih područja za razvoj i uređenje prostora ugostiteljsko-turističke, športsko-rekreacijske i ostalih namjena, unutar kojih je omogućena izgradnja gospodarskih, javnih i društvenih, stambenih i drugih sadržaja. Odredbama za provođenje PPUO Mošćenička Draga utvrđeni su uvjeti, način gradnje i korištenja prostora kao i mjere zaštite mora, poljoprivrednog tla, šuma, prirode, kulturnih dobara i drugo.

Nakon usvajanja PPU Općine Mošćenička Draga konstatirani su određeni problemi u provedbi najvažnijeg strateškog prostorno-planskog dokumenta: nedorečeni normativi za gradnju u pojedinim naseljima, uređenje i razvoj gospodarskih zona unutar i izvan naselja, dispozicija koridora prometne i komunalne infrastrukturne mreže, pitanje širenja građevinskih područja unutar dopuštenih zakonskih okvira.

Pored navedenog, PPUO je potrebno uskladiti s odredbama novog Zakona o prostornom uređenju (NN br. 153/13, 65/17) i Prostornim planom uređenja PGŽ (SN.PGŽ br.32/13).

## **2. Ocjena potrebe izrade novih i/ili izmjene i dopune postojećih dokumenata prostornoga uređenja Općine Mošćenička Draga**

### **2.1. Stručna podloga za izradu IiD PPUOMD**

S ciljem osnova i podloga za izmjene i dopune Plana, te omogućavanja dalnjeg razvoja Općine, kao i postizanja više razine urbanog standarda, 2014.godine je izrađena Stručna podloga za izradu ID PPUOMD.

Programske smjernice i polazišta za izradu Stručne podloge, te samim tim za Ciljane Izmjene i dopune važećeg PPUOMD odnosile su se prvenstveno na:

- redefiniranje opsega izgrađenog i neizgrađenog dijela građevnog područja svih općinskih naselja te sukladno istom korekcija područja posredne provedbe Plana (UPU i DPU), te redefiniranje smjernica za neposrednu provedbu plana.
- analizu ukupne površine građevinskih područja naselja uz prijedloge mogućeg širenja, sa prikazivanjem svih pristiglih primjedbi od 2007. do danas i zahtjeva za proširenjem istog,
- detaljno utvrđivanje uvjeta i smjernica gradnje za sve UPU i DPU, putem analize postojećeg izgrađenog i neizgrađenog građevinskog područja,
- uvođenje kategorije neizgrađeno-uređeno građevinsko područje, te sukladno tome redefiniranje uvjeta smještaja i gradnje građevina u području neposredne provedbe Plana (raščlaniti uvjete na čitavom području Općine za svako izdvojeno naselje, redefinirati kig, kis, visinu gradevine, etažnost, uvjete rekonstrukcije, načina priključenja građevne čestice na javnu površinu, udaljenost građevnog pravca od
- analize stupnja uređenosti i opremljenosti građevinskih područja, regulacijske linije, udaljenost gradevine od ruba građevne čestice, i sl)
- redefiniranje različitih tipologija (obiteljske, višeobiteljske, višestambene) i vrsta gradnje (slobodnostojeće, dvojne, građevine u nizu)
- redefiniranje opsega i programa gospodarskih (ugostiteljsko-turističkih djelatnosti) unutar i izvan naselja
- analize mreže građevina javnih i društvenih djelatnosti (vrtići, škole, vjerske građevine i sl.)
- određivanje dodatnih smjernica u dijelu posredne provedbe plana (ukidanje određenog broja UPU-ova, ili smanjivanje obuhvata postojećih):
  - preispitivanje koridora prometne i infrastrukturne mreže na državnoj, lokalnoj i županijskoj razini te usklađenje istih s PPPGŽ
  - preispitivanje uvjeta zaštite u domeni zaštite prirode i zaštite kulturnog naslijeđa
  - redefiniranje posebnih uvjeta zaštite u domeni zaštite od elementarnih nepogoda, potresa, požara i sl.

Novim je prostornim planom osobito važno prepoznati trendove u hrvatskom turizmu te njihova najvažnija obilježja ugraditi u temeljni strateški dokument Općine. Potrebno je stvoriti planske preduvjete za nužno i slojevito preslagivanje modela turističkog poslovanja koji je bio primijeren turističkom uzletu ovog područja polovicom XX. stoljeća, ali koji definitivno ne odgovara zahtjevima, mogućnostima i ukupnom gospodarskom potencijalu najljepšeg liburnijskog prostora u drugoj dekadi XXI. stoljeća.

### **2.2. Izmjene i dopune PPUO Mošćenička Draga**

Općinsko vijeće Općine Mošćenička Draga, na sjednici održanoj dana 17. srpnja 2014. godine, donijelo je Odluku o izradi ciljanih Izmjena i dopuna Prostornog plana uređenja Općine Mošćenička Draga, a ista je objavljena u SN Općine Mošćenička Draga br. 5/14. Prva javna rasprava ciljanih izmjena i dopuna PPUOMD trajala je od 26. rujna 2016. – 10. listopada 2016.

### **2.3. Izrada novih dokumenata prostornog uređenja**

DOKUMENTI PROSTORNOG UREĐENJA IZ PPUO MOŠĆENIČKA DRAGA:

Obaveza izrade novih prostornih planova uređenja užih područja propisana je člancima 250. i 255. Odluke o donošenju Prostornog plana uređenja Općine Mošćenička Draga:

**Urbanistički planovi:**

- UPU Donji Kraj (UPU 1) SN Općine MD
- UPU Mošćenička Draga (UPU 2)
- UPU Sveti Ivan (UPU 3)
- UPU Mošćenice (UPU 4)
- UPU Brseč (UPU 5)
- UPU Zagore (UPU 6)
- UPU Golf igralište Brseč (UPU 7)
- UPU ugostiteljsko – turističke zone Brseč (UPU 8)
- UPU proširenja groblja Brseč (UPU 9)

**Detaljni planovi:**

- DPU groblja Mošćenice (DPU 1)
- DPU proširenja groblja Brseč (DPU 2)

Od planiranih, do sada su izrađeni slijedeći planovi uređenja:

- UPU Donji Kraj (UPU 1) – SNPGŽ 11/09, 05/16
- UPU Zagore (UPU 6) – SNPGŽ 17/09.
- UPU Sveti Ivan (UPU 3) SN Općine MD 10/14, 03/17
- UPU proširenja groblja Brseč (UPU 9) - SN Općine MD 03/16

U međuvremenu, stupanjem na snagu novog Zakona o prostornom uređenju, te na temelju stvarnih potreba i rezimiranja postojećeg stanja; demografske slike naselja Općine i stvarnih potreba stanovnike iste, slika i potreba izrade nekih planova pokazala se neprioritetna. Jedan od razloga izrade Ciljnih Izmjena i dopuna (*SN Općine Mošćenička Draga br. 5/14.*) je upravo redefiniranja opsega neposredne provedbe i sukladno tome broja i opsega planova užeg područja.

Detaljni plan uređenja DPU 2 proširenja groblja Brseč, Odlukom o izradi postao UPU proširenja groblja Brseč (UPU 9) - SN Općine MD 03/16 obzirom da se novim Zakonom o prostornom uređenju ukinula izrada detaljnijih urbanističkih planova. Za DPU groblja Mošćenice predviđa se brisanje, obzirom da se groblje u Mošćenicama više ne planira.

Ciljanim izmjenama i dopunama predlaže se ukidanje UPU Mošćenice (UPU 4), te UPU Brseč (UPU 8) obzirom da se radi o izgrađenim područjima, dok su neizgrađeni dijelovi uređeni. Ova naselja potrebno je zaštiti prostornim planom i omogućiti neposrednu provedbu.

Prema sadašnjim procjenama, u narednom četverogodišnjem razdoblju očekuje se izrada urbanističkog plana uređenja:

- UPU Mošćenička Draga (UPU 2)

Sukladno zakonskim kogućnostima, područje obuhvata UPU 2 koji se donosi za središnje naselje ne mora biti jedinstveno i homogeno već je moguće izdvajati neizgrađene i neuređene dijelove, te obuhvat plana ograničiti samo na ta područja, što se u konačnici utvrđuje Odlukom o izradi plana.

Općinsko vijeće Općine Mošćenička Draga može, ukoliko se to ocijeni potrebnim i pokaže interes investitora u narednom razdoblju, donijeti odluku o izradi i za sljedeće planove:

- UPU Golf igralište Brseč (UPU 7)
- UPU ugostiteljsko – turističke zone Brseč (UPU 8)

**OSTALI DOKUMENTI PROSTORNOG UREĐENJA:**

Novelom članka 89. Zakona o prostornom uređenju (NN 153/13, 65/17) omogućeno je da se odlukom o izradi provedbenog dokumenta prostornog uređenja može odrediti uži ili širi obuhvat tog dokumenta od obuhvata određenog dokumentom prostornog uređenja šireg područja te se može odrediti obuhvat provedbenog dokumenta prostornog uređenja i za područje za koje obuhvat nije određen dokumentom prostornog uređenja.

Slijedom navedenog, Općinsko vijeće Općine Mošćenička Draga može, ukoliko se to ocijeni potrebnim donijeti odluku o izradi urbanističkog plana uređenja i za preostala područja koja nisu utvrđena Prostornim planom uređenja Općine Mošćenička Draga, Procedura izrade urbanističkih planova uređenja kao i obveze pojedinih sudionika detaljno su utvrđene Zakonom o prostornom uređenju.

U skladu sa člankom 167. Zakona o prostornom uređenju troškove ili dio troškova potrebnih za izradu provedbenog dokumenta prostornog uređenja te za uređenje građevinskog zemljišta može snositi vlasnik zemljišta kojem to uređenje koristi ili druga zainteresirana osoba koja s Općinom Mošćenička Draga sklopi ugovor o financiranju uređenja građevinskog zemljišta.

### **3. Preporuka mjera i aktivnosti za unaprjeđenje prostornog razvoja**

Općina Mošćenička Draga posjeduje iznimne i jedinstvene prirodne i kulturne resurse kojima je potrebno održivo upravljati jer su od izuzetne važnosti za daljnji razvoj. Sukladno Programu ukupnog razvoja 2015. – 2020. godine glavni prioriteti Općine Mošćenička Draga su zaštita i valorizacija prirodne i kulturne baštine, razvoj (ali i unaprjeđenje) turističke infrastrukture i programa, promocija, unapređenje komunalne i prometne infrastrukture te društvenih djelatnosti kroz razvoj infrastrukture i programa, zaštita okoliša i promicanje energetske učinkovitosti i korištenje obnovljivih izvora energije te poticanje razvoja poduzetništva.

Definirane je prioritete potrebno dodatno naglasiti i provesti kroz Izmjene i dopune Prostornog Plana Općine kao osnovne dokumentacije prostornoga uređenja.

U narednom bi se razdoblje trebalo pristupiti izradi UPU-a Mošćenička Draga, kako bi se omogućio daljnji razvoj i zaštitile postojeće vrijedne građevinske strukture. Poseban naglasak potrebno je staviti na neizgrađene i neuređene dijelove centralnog naselja.

Razvoju turističke infrastrukture i programa uvelike bi značila realizacija golf igrališta Brseč. Izrađen je dio projektne dokumentacije u vidu studija i analiza (Conceptual architectural design of golf course Brseč, Tissa d.o.o. 2015., Urban-architectural design of golf course zone and tourism zone Brseč, studio 3LHD, 2015., Analiza imovinsko pravnih odnosa unutar obuhvata UPU-a 7 i UPU-a 8, Plan 21 d.o.o., 2014.), a u sljedećem bi se razdoblju trebao izraditi UPU 7 Urbanistički plan uređenja Golf igrališta Brseč i UPU 8 Urbanistički plan uređenja ugostiteljsko turističke zone Brseč.

Potrebno je i dalje provoditi sve aktivnosti za poboljšanje demografske slike prostora i povećanje udjela aktivne populacije, s obzirom na smanjenje broja stanovnika Općine u zadnjem međupopisnom razdoblju. Mjere za unaprjeđenje gospodarstva su i one koje se odnose na ukupni razvoj poduzetničke infrastrukture, promociju Općine, privlačenje domaćih i stranih investitora i olakšavanja financiranja kako javnih tako i privatnih razvojnih programa.

Prioritet je i visok životni standard svih stanovnika Mošćeničke Drage, vodeći računa o svim aspektima – komunalnoj opremljenosti, društvenoj infrastrukturi, ali i socijalnoj osjetljivosti.

Obzirom da je Hrvatska punopravna članica EU i dostupni su nam Europski strukturni i investicijski fondovi izvor financiranje ne odonose se više samo na proračun Općine, proračun Primorsko – goranske županije i proračun RH.

Ulaganjima EU-a želi se ojačati konkurentnost, razvijati gospodarstvo koje će biti ekološki prihvatljivo i u kojem će se učinkovito raspolagati resursima, poduprijeti aktivne mjere zapošljavanja i suzbijati socijalna isključenost. Stoga, Partnerskim sporazumom utvrđuju se mehanizmi kojima se osigurava usklađenost sa strategijom Unije za pametan, održiv i uključiv rast (Strategija Europa 2020) te sa zadaćama za pojedine fondove EU u skladu s njihovim ciljevima koji se temelje na Ugovorima o pristupanju, uključujući ekonomsku, socijalnu i teritorijalnu koheziju.

Općina Mošćenička Draga aktivno se uključila u aktivnosti vezane uz LEADER program te je članica. LAG-a Terra Liburna koji djeluje na području 8 jedinica lokalne samouprave - gradova: Opatija, Kastav te općina: Mošćenička Draga, Lovran, Matulji, Klana, Viškovo, Jelenje.

LEADER program predstavlja inovativni pristup unutar Zajedničke poljoprivredne politike EU. Kroz taj pristup se promovira održivi razvoj u ruralnim područjima, vodeći brigu o ekonomskom i društvenom razvoju te zaštiti okoliša. LEADER je program kojim se potiče lokalna zajednica na proaktivno djelovanje svih sudionika-jedinice lokalne samouprave, udruge, poslovni subjekti, građani.

Usko vezano uz sve navedeno, neophodno je postojanje kvalitetne dokumentacije prostornog uređenja, budući je ista preduvjet za programe financiranje iz EU fondova, privlačenje domaćih i stranih investitora, te realizacije svih vrsta potencijalnih projekata.

## **V. IZVORI PODATAKA**

### **REPUBLIKA HRVATSKA**

- Prostorni plan Parka prirode "Učka" - SNPGŽ 24/06

### **PRIMORSKO-GORANSKA ŽUPANIJA**

- Prostorni plan Primorsko-goranske županije - SNPGŽ 32/13
- Razvojna strategija Primorsko-goranske županije 2016.-2020.
- Znanstveno-stručna analiza prostorno-ekonomskih i ekoloških čimbenika turističkih zona u Primorsko-goranskoj županiji, Institut za turizam Zagreb, 2010.

### **OPĆINA MOŠĆENIČKA DRAGA** DOKUMENTI PROSTORNOG UREĐENJA

- Prostorni plan uređenja Općine Mošćenička Draga - SNPGŽ 36/07 i 04/12
- Urbanistički plan uređenja Donji Kraj (UPU 1) – SNPGŽ 11/09, SN Općine MD 05/16
- Urbanistički plan uređenja Zagore (UPU 6) – SNPGŽ 17/09.
- Urbanistički plan uređenja Sveti Ivan (UPU 3) SN Općine MD 10/14, 03/17
- UPU proširenja groblja Brseč (UPU 9) - SN Općine MD 03/16
- DPU Presika – Brseč – SNPGŽ 13/00, 31/08,
- DPU Presika 1 – Brseč – SNPGŽ 06/02, 31/08, 12/11
- DPU Žuntarovo – Brseč – SNPGŽ 06/02, 31/08

### **OSTALO**

- Plan gospodarenja otpadom Općine Mošćenička Draga za razdoblje od 2014. do 2019. godine, SN Općine MD 2/15
- Program ukupnog razvoja (PUR) Općine Mošćenička Draga za razdoblje od 2015. – 2020. godine, SN Općine MD 6/15
- Conceptual architectural design of golf course Brseč, Tissa d.o.o. 2015.
- Urban-arcitectural design of golf course zone and tourism zone Brseč, studio 3LHD, 2015.

### **PODACI O OPREMLJENOSTI DRUŠTVENOM INFRASTRUKTUROM**

- OPĆINA MOŠĆENIČKA DRAGA, Trg slobode 7, 51417 Mošćenička Draga (podaci dostavljeni električkom poštom)
- OSNOVNA ŠKOLA VIKTORA CARA EMINA, 9. rujna, 51415 Lovran (podaci nisu dostavljeni)

- TURISTIČKA ZAJEDNICA OPĆINE MOŠĆENIČKA DRAGA, aleja Slatina bb, 51417 Mošćenička Draga (podaci dostavljeni elektroničkom poštom)

**PODACI NADLEŽNIH DRŽAVNIH TIJELA, TIJELA JEDINICA PODRUČNE (REGIONALNE) I LOKALNE SAMOUPRAVE, JAVNIH USTANOVA TE DRUGIH PRAVNIH PRAVNIH OSOBA S JAVNIM OVLASTIMA ODREĐENIH POSEBNIM PROPISIMA**

- PLINACRO, Savska cesta 88a, 10000 Zagreb
- HRVATSKE AUTOCESTE d.o.o., Širolina 4, 10000 Zagreb
- HRVATSKE CESTE d.o.o., Vončinina 3, 10000 Zagreb
- JAVNA USTANOVA ZAVOD ZA PROSTORNO UREĐENJE PGŽ, Splitska 2/II, 51000 Rijeka
- AGENCIJA ZA OZAKONJENJE NEZAKONITO IZGRAĐENIH ZGRADA, Selska cesta 136, 10000 Zagreb
- HRVATSKA REGULATORNA AGENCIJA ZA MREŽNE DJELATNOSTI, Roberta Frangeša Mihanovića, 10110 Zagreb
- MINISTARSTVO REGIONALNOGA RAZVOJA I FONDOVA EUROPSKE UNIJE, Račkoga 6, 10000 Zagreb
- MINISTARSTVO TURIZMA, Prisavlje 14, 10000 Zagreb
- HRVATSKE VODE, Đure Šporera 3, 51000 Rijeka
- MINISTARSTVO GRADITELJSTVA I PROSTORNOGA UREĐENJA, Ulica Republike Austrije 20, 10000 Zagreb
- HRVATSKA AGENCIJA ZA OKOLIŠ I PRIRODU, Radnička cesta 80/7, 10000 Zagreb
- REPUBLIKA HRVATSKA-DRŽAVNI ZAVOD ZA STATISTIKU, Ilica, 10000 Zagreb (podaci dostavljeni elektroničkom poštom)
- LIBURNIJSKE VODE d.o.o., Liburnijska 2, 51414 Ičići (podaci dostavljeni elektroničkom poštom)
- MINISTARSTVO ZAŠTITE OKOLIŠA I ENERGETIKE, Radnička cesta 80, 10000 Zagreb
- ŽUPANIJSKA UPRAVA ZA CESTE PRIMORSKO-GORANSKE ŽUPANIJE, Nikole Tesle 9/X, 51000 Rijeka
- MINISTARSTVO KULTURE RH, Runjaninova 2, 10000 Zagreb
- HEP – Operator distribucijskog sustava d.o.o. Zagreb, DISTRIBUCIJSKO PODRUČJE ELEKTROPRIMORJE RIJEKA, Ulica V. C. Emina 2, 51000 Rijeka
- MINISTARSTVO MORA, PROMETA I INFRASTRUKTURE, Prisavlje 14, 10000 Zagreb

**ZATRAŽENI PODACI NADLEŽNIH DRŽAVNIH TIJELA, TIJELA JEDINICA PODRUČNE (REGIONALNE) I LOKALNE SAMOUPRAVE, JAVNIH USTANOVA TE DRUGIH PRAVNIH PRAVNIH OSOBA S JAVNIM OVLASTIMA ODREĐENIH POSEBNIM PROPISIMA (odgovori nisu dostavljeni)**

- HŽ- HRVATSKE ŽELJEZNICE d.o.o. – Trg Francuske republike 13, 10000 Zagreb
- KOMUNALAC d.o.o., Jurdani 50/b, 51213 Jurdani
- UPRAVNI ODJEL ZA PROSTORNO UREĐENJE, GRADITELJSTVO I ZAŠTITU OKOLIŠA – ispostava Opatija, Maršala Tita 4, Opatija

**POPIS ZAKONA I PROPISA POŠTIVANIH U IZRADI IZVJEŠĆA**

- Zakon o prostornom uređenju (NN 153/13, 65/17)
- Zakon o gradnji (NN 153/13, 20/17)
- Pravilnik o sadržaju i obveznim prostornim pokazateljima izvješća o stanju u prostoru (NN 48/14, 19/15)

- Zakon o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj (NN, 86/06, 125/06, 16/07, 95/08, 46/10, 145/10, 37/13, 44/13, 45/13 i 110/15)
- Zakon o područjima posebne državne skrbi (NN 86/08, 57/11, 51/13, 148/13, 76/14, 47/14, 18/15)
- Zakon o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara (NN, 69/99, 151/03, 157/03, 100/04, 87/09, 88/10, 61/11, 25/12, 136/12, 157/13, 152/14, 98/15)
- Zakon o zaštiti prirode (NN 80/13)
- Uredba o ekološkoj mreži (NN 124/13, 105/15)
- Pravilnik o ocjeni prihvatljivosti za ekološku mrežu (NN 146/14)
- Pravilnik o ciljevima očuvanja i osnovnim mjerama za očuvanje ptica u području ekološke mreže (NN 15/2014)
- Zakon o zaštiti okoliša (NN 80/13, 153/13, 78/15)
- Zakon o poljoprivrednom zemljištu (NN 39/13, 48/15)
- Zakon o šumama (NN 140/05, 82/06, 129/08, 80/10, 124/10, 25/12, 68/12, 148/13, 94/14)
- Zakon o vodama (NN 153/09, 63/11, 130/11, 56/13, 14/14)
- Zakon o cestama (NN 84/11, 22/13, 54/13, 148/13, 92/14)
- Odluka o razvrstavanju javnih cesta (NN 96/16)
- Zakon o komunalnom gospodarstvu (NN 36/95, 70/97, 128/99, 57/00, 129/00, 59/01, 26/03, 82/04, 110/04, 178/04, 38/09, 79/09, 153/09, 49/11, 84/11, 90/11, 144/12, 94/13, 153/13, 147/14, 36/15)
- Uredba o standardu kakvoće voda (NN 73/13, 78/15)
- Zakon o elektroničkim komunikacijama (NN 73/08, 90/11, 133/12, 80/13, 71/14)
- Zakon o zaštiti od buke (NN 30/09, 55/13, 153/13, 41/16)
- Zakon o zaštiti zraka (NN 130/11, 47/14)
- Zakon o rudarstvu (NN 56/13, 14/14)
- Zakon o održivom gospodarnju otpadom (NN 94/13)
- Zakon o zaštiti od požara (NN 92/10)

KLASA: 350-07/17-01/6

URBROJ: 2156/03-02-17-1

M. Draga, 21. prosinca 2017.

OPĆINSKO VIJEĆE  
OPĆINE MOŠĆENIČKA DRAGA  
Predsjednik  
Kristijan Dražul, v.r.